

Redacția. Administrația,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancați nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrația în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Drais, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppels,
Nachfolger; Anton Oppels, J.
Dommer. In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; In
București: Agenția Havaș, Suc-
ursale de România; In Ham-
bur: Karoisi & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 4)

„Gazeta” iese în săptămânii.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov

administrația, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 or. v. a.
sau 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 22.—Anul LIX.

Brașov, Duminecă, 28 Ianuarie (9 Februarie)

1896.

Rele semne de mileniu.

Rău s'a început pentru Unguri
anul mileniului.

Inercarea, ce s'a făcut de-a
încheia pace între partidele ma-
ghiare ca cel puțin în anul acesta
să se curme luptele înverșunate din-
tre ele, n'a izbutit. Patimile sunt
mai atârșate ca orî și când. Opoziția
atacă fără cruțare partida guvernul-
ui, unde numai pôte.

Cu naționalitățile cei dela căr-
mă stau mai rău acum ca orî și
când, așa că din sinul popórelor ne-
maghiare nimeni nu se gândește
de-a lua parte la veselie sêrbării
mileniului. Și ca să fiă așa stăpânii
șilei își dau totă silința continuând
bărbătesce cu prigonirile de tot
soiul.

Cu Austria Ungurii asemenea
n'o duc bine. Din acest stat dualist
se ridică acum în contra Ungariei
mare și multă dușmăniă, ce s'a dat
pe față mai ales cu privilegiul stătu-
rilor privitoare la reînnoirea pactului
economic și financiar dintre Austria
și Ungaria. Tractările dintre guver-
nele din Viena și Pesta dau de marî
greutăți. Austriacii pun condițiuni
apăsătoare și vor acum să urce și
cvota, ce-o plătea Ungaria până
acuma pentru cheltuielile comune,
armată etc. Cu alte cuvinte n'avem
destule dări, să se mai înmulțescă
și mărescă pentru ca Banffy cu ai
săi să pótă încheia din nou pace cu
Viena.

Mai mult ca tóte însă, apasă
ađi pe sufletul partidei dela putere
multele fără-delegi, mănătorii și în-
șelătorii din tabăra lor, ce s'au dat
și se dau pe față acum chiar de că-
tră Ungurii.

Numai de curînd s'au desco-
perit gheșefturile, ce le făcea fișpa-
nul din Borșod Miklos Gyula cu
drumurile de fier clădite pe spina-
rea bieteii populațiunii a comitatului.
Acesta s'a îmbogățit ér comunele
din comitat vor avé să plătescă încă

decî de anî, până ce vor scăpa de
sarcinile, ce i-le-a aruncat în spi-
nare.

Și acesta e numai unul. Căți
însă nu vor fi căutat să se îmbo-
gătescă ca și el, când guvernul îm-
părtea concesiunile drept răsplată
pentru slujbele de agenți și corteși,
ce i-le făcea fișpanii și deputații?

Acuma se descopere alte ispră-
vuri scandalóse ale fișpanului din
comitatul Zala, care și-a și dat di-
misiunea în urma învinuirilor în-
dreptate contra lui, pe când fișpa-
nul mai sus amintit a fost silit de
guvern să se retragă.

De câte-va șile face mare svon
casul de corupțiune Pulszky, care
nu și-a dat socotéla despre 400,000
fl., ce i-a primit dela guvern, ca să
cumpere tablouri de artă pentru
museul din Pesta.

Guvernul e învinuit cu drept
cuvînt, că suferă corupțiunea și că
chivernisește cu cea mai mare ușu-
rință banii statului.

Se plîng gazetele guvernamen-
tale, că tocmai acum în ajunul mi-
leniului să dejosesce vađa țerii, prin
aceea, că se scot la lumina șilei
amintitele mișelii. Cine portă însă
vina, decă nu aceia, sub a căror dom-
nire se întemplă mișeliile, decă nu
sistemul acela corupt, care le face
cu putință?

*Curmarea certeii pentru „Tri-
buna”.* Săptămăna acésta ni-a adus vestea
liniștitoare, că certa, ce a izbucnit în Sibiu
pentru proprietatea „Institutului tipografic”
și a foilor „Tribuna” și „Fóia poporalui”,
tipărite acolo, s'a curmat.

Sămbăta treoută s'au întrunît membrii
comitetului la Sibiu și au aprobat pașii
făcuți de Dr. Rațiu. S'a decis, ca să cheme
pe T. L. Albini și să fiă provocat din nou
a da declarațiunea cerută, că „Institutul
tipografic” este proprietatea comitetului.
T. L. Albini, adus în strimțóre, a declarat,
că e gata să subscrie actul notarial, prin care
se recunoște comitetul ca proprietar. Acésta
s'a și întemplat. De altă parte Dr. Rațiu

a dat declarațiunea, că printr'asta se curmă
procesul și că față cu T. L. Albini nu mai
are nici o pretensiune.

Făță cu purtarea d-lor T. L. Albini,
G. Bogdan-Duică și Russu-Șirianu s'a de-
cis, că cei doi dintăi, Albini și Duică, să
nu mai fiă primiți în postul lor la nici un
cas, ér cât pentru Russu-Șirianu s'a lăsat
în voia d-lui Dr. Rațiu să-l primescă érăși
ca colaborator la foi, decă va voi, însă nu-
mai sub condițiunea, ca să cêră scuse în
aintea publicului pentru purtarea sa neou-
viincioasă față cu Dr. Rațiu.

Se mai șice, că cu privire la d-nii
Brote, Albini și Popovici, cari au treout
în România, s'a hotărît, ca să se curme
legăturile cu ei și să nu fiă priviți ca con-
proprietari ai „Institutului tipografic”.

De față au fost 16 membri, dintre
cari 11 au votat pentru hotăririle de mai
sus, ér 5 în potriua lor. Contra au fost
d-nii: Dr. V. Lucaciu, N. Cristea, A. Su-
ciu, Dr. Barciuan și Comșa.

„Tribuna”, anunțând acésta deslegare
a certeii iscate în sinul comitetului, șice,
că printr'asta crisa „Tribunei” s'a sfîrșit
și nêdejduesce, că pentru tot-déuna.

Vom vedé, decă aceia, cari — cu
Slavici, Brote și comp. în frunte — au
urzit certele urite dela „Tribuna” și din
comitat, se vor cumînți și se vor astem-
pêra în viitor.

Revista politică.

**Pertractările privitoare la pactul
dualistic.** Implinindu-se în anul viitor
30 de anî de când s'a încheiat *dua-
lismul austro-ungar*, ambele guverne,
adecă cel austriac și cel ungar au
început deja încă în luna trecută a
se sfătui în privința modului și în
privința condițiunilor cum să se în-
cheie din nou acel pact. Cele dintăi
consultări din luna trecută le-au țin-
ut miniștri austriaci împreună cu
miniștri ungari în Viena. Ei, însă,
n'au putut ajunge la un rezultat ho-
tărîtor, decî au trebuit să-și întrerupă
consultările. Săptămăna trecută mi-

niștri austriaci au venit la *Budapesta*
pentru ca să continue cu miniștri
ungari sfătuirile, pe cari le întrerup-
seră în Viena. Consultările au durat
mai multe șile, dér și acum s'au
finit *nefavorabil*. Mai ales costiunile
economice și comerciale sunt acelea,
asupra căror ambele ministerii nu
se pot învoi. Mai vine apoi și
întrebarea de fórté mare însemná-
tate a *cvotei*, adecă a' sumei, cu care
trebuie să contribuie de-o parte Aus-
tria, de altă parte Ungaria la acoperirea
dătorilor întregului stat. Ungu-
rii se plîng, că suma, pe care
o plătesc ei pentru acoperirea ace-
lor datorii, ar fi prea mare, până
când Austriacii șice, că e prea mică.
Afacerea acésta a fost amintită adese-
ori și în parlament, de aceea guver-
nele s'au înțeles să formeze o comi-
siune amestecată din parlamentul
austriac și cel ungar, care apoi să
decidă asupra *cvotei*. Așadérá și de
astă-dată sfaturile pentru încheierea
pactului dualistic *au trebuit să fiă în-
trerupte*, fără ca guvernele să fi ajuns
la vre-un rezultat final, și ele au ho-
tărît numai atăta, ca de-ocamdată
să continue pertractările în scris.
Miniștri austriaci au plecat Joi sêra
la Viena și ministrul-președinte aus-
triac, conte *Badeni* îndată a doua și
a fost în audiență la *Majestatea Sa*,
cărui a-i referat asupra consultărilor
din *Budapesta*.

**Proces pentru agitare de națio-
nalitate.** Alaltăeri s'a pertractat în-
aintea tribunalului din *Budapesta*
procesul de pressă al diaristului slovac
Dr. *Isidor Ziak* din *Turoș-Săn-Mărtin*.
Acesta publicase adecă în 5 Martie
a. tr. în diarul slovac „*Narodnie No-
viny*” un articol intitulat „*Maghiari-
sare nerușinată*”. În acel articol na-
țiunea maghiară e timbrată ca o
națiune despotică și *crudă*, și Slo-
vacii sunt provocați să lupte din
tóte puterile *contra maghiarisărei*. Pro-
curatura de stat îi intentase lui *Ziak*
pentru acest articol proces de pressă,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Eacă dracu!

(Spusă cum se vorbesce pe Someș).

On¹⁾ uăm²⁾ trecea pe vreme
grea pîntr'o pădure. Plóia turna ca
din³⁾ cofă, fulgerile și trăsnetile gân-
diai⁴⁾, că amu amu vreu să prăpă-
descă lumea; o fost dară silit, vrînd-
nevîrînd, să stee în pădure subț on
copaciū, până o trecut fortuna. Pă-
raiele creșteau⁵⁾ vędînd cu uăchii⁶⁾,
și scoteau copaci din rădăcină, ér
vëntul dărăpăna ploptyii (plopii) de
crengi și pe copacii scorburoși mi-
culca la pămînt.

Aprópe de locul unde se pusese
călătorul să se scutescă de vreme
era on copaciū mare crenguros
aprópe de-o poiană, și chiar lîngă

drum. Când era vijelia mai mare,
numa aude poac! și copaciul cel
mare se rostogoli di pân' trupchină
de rămase numa cam d'on stat de
uăm.

După ce o incetat ploia de tát,
s'o luat uămu nost și s'o dus ată
la copaciă să vadă cum de s'o rupt
iel chiar di pă din jos de crengi,
cum de nu s'o rupt din rădăcină,
decă o stat să chiar cadă, uă¹⁾ să
și²⁾ stat locului cum o tost?

Adică când o fost acolo ce era
să-i vadă uăchii? Trupchina cop-
aciului iera găunoasă, borchită, și iera
plină plinuță de³⁾ bani⁴⁾ tát⁵⁾ de
aur și de argint.

Cum am đis, copaciul iera
aprópe de-o poiană lîngă drum.
Di-acolo se uită uămu nost în tâte
părțile să vadă, dacă-i singur, ori

că-l vede⁶⁾ cineva? Adică din jos
vede patru uămini înarmați până 'n
dintî suind în sus.

Dacă vędî pe uamini, își luă
clopul⁷⁾ în mână și o tuli ată la vale
pě lîngă cei patru uamini. Dar
aceia vędîndu-l că fuge ca nebun,
il opriră și il întrebă: De ce fugi
așa tare, mē uămule? Doară nu te
alungă lupul?

— Nu, da ecă dracu!
— Hm! Eacă dracu! își đic
cei patru uamini, ce urcau la deal;
iel fuge de dracu! Și — noa, nu-i
mirare, că-i singur și cu mână gólă,
dar noi sântem patru și cu puștile
pline, hai să-l vedem!

Și cei patru își urméză calea
în sus pě drum, ear cela tot fuge
la vale cât fuge, apoi se ascunde
între tufe într'on loc, di unde putea
bine să vadă ce vor face cei patru.

Adică cei patru mērg-mērg pě
drum la dial până dau de copaciul

cel mare resturnat. Și să miră și ei
de copaciū, apoi se uită în scorbura
lui și vędînd atăta potop de bani,
bat în palme și rid cu hohot: Aies-
ta-i dracu? I-i bun drac! Bine că
am dat de iei!

Și-și fac de lege scóte-or ei banii
amu să-i împartă, ori ce să facă?
Fiă-care avea în gând câte ceva, ce
nu putea spune la ortaci, fiă-care
ar și vrut să aibă singur comóra,
dar una ca asta de-ocamdată nu se
putea.

Decî își fac ei de lege așa: Doi
inși să se ducă la oraș, că nu-i de-
parte, să aducă pită, friptură, jin¹⁾
și horincă²⁾, ear doi să stea lîngă
bani cu puștile pline, să păzescă co-
móra, și după ce vor sosi și cei doi
din oraș, apoi să o împărtescă fră-
tesce și să se uspete voinicește.

Așa și făcură.
Doi inși plecară la oraș și alți
doi rămaseră locului.

¹⁾ On-un

²⁾ uăm-om

³⁾ din se exprimă ca gyin

⁴⁾ gândeai se exprimă gányei

⁵⁾ creșteau se exprimă creștyeu

⁶⁾ uăchii-ochii.

¹⁾ ua-ori

²⁾ și-fi.

³⁾ de se exprimă gye

⁴⁾ bani se exprimă banyi

⁵⁾ tát-tot.

⁶⁾ vede cetesce vegye.

⁷⁾ clopu-pălăria.

¹⁾ jin-vin

²⁾ horincă-rachiū cu vinars.

și acuma la pertractarea de alaltăeri după ce se îndepliniră celelalte formalități, jurații cu 8 contra 4 voturi declarară, că Ziak este vinovat pentru agitare contra naționalității maghiare. După acesta tribunalul îl osândi pe acusat la două luni temniță de stat și 50 fl. amendă.

Botezul prințului Boris. Am fost amintit în numărul nostru din Duminică trecută despre călătoria principelui Ferdinand din Bulgaria la Roma, ca acolo să înduplece pe Papa să se învoiască la trecerea fiului său, prințul Boris, la ortodoxism. Papa însă nici decum n'a vrut să se învoiască la acesta. Supărat s'a reînțors principele Ferdinand în Sofia, și după multe frământări și multă bătaia de cap s'a hotărât, ca, în potriva Papei și în potriva familiei sale, care totă este catolică, să-și boteze fiul după ritul ortodox. În 4 l. c. principele publică un manifest către poporul bulgar, în care spune, că aduce cea mai mare jertfa numai pentru ca să împlinescă dorința poporului, și lasă ca fiul său, prințul moștenitor Boris, să fiă botezat la 2 Fevr. v. în legea ortodoxă. Manifestul acela a fost primit cu mare bucurie din partea poporului bulgar, și chiar și Țarul Rusiei, Nicolae II a primit să i fiă naș micului Boris. Papa și rudeniile prințului Ferdinand sunt însă foarte indignate asupra acestuia, pentru pasul ce l'a făcut. Ba lucrul a mers atât de departe, încât soția principelui Ferdinand, principesa Maria Luisa, mama micului Boris, a declarat, că nu voriese să fiă de față la botezul fiului ei și a și plecat alaltăeri în străinătate. Se vorbește chiar și aceea, că ea ar fi hotărâtă să nu se mai întorcă la soțul ei, ci după ce se va despărți de el, să între într'o mânăstire. Se vede deci, ce revoluția a produs în lumea catolică hotărârea principelui Ferdinand. El poate să se aștepte acum a multe rele, poate chiar să fiă și escomunicat (scos afară din sinul bisericii) din partea Papei, dăr una a câștigat: adecă a apropiat Bulgaria de Rusia și și-a asigurat prietinia cu curtea rusescă, care până acuma nu s'a uitat cu ochi buni la el.

Manifestațiunile Sârbilor pentru Țarul Rusiei. În ședința de alaltăeri a Scupștinei sârbesci s'a făcut o manifestațiune pentru Țarul Nicolae II, ca și care nu s'a mai pomenit în Serbia. Deputatul Mihailo Pavlović interpelă adecă guvernul pentru un articol publicat în Țiarul „Social-democrat”, în care articol se exprimă dorința, ca Țarul, cu ocaziunea încoronării sale, care se va ține în Moscova, să aibă „norocirea”, de a fi nimicit de nisce bombe. La interpelarea acesta se sculă ministrul-președinte sârbesc Novaković și mulțami interpelantului, că l'a făcut atent pe guvern asupra articolului amintit, apoi asigură, că autorul articolului va fi dat pe mâna judecătoriei de presă („Bravo” din toate părțile). Interpelantul Pavlović declară, că e mulțamit cu răspunsul ministrului-președinte, și pentru ca scupștina să-și exprime grăta și indignarea sa pentru acest articol, el propune ca scupștina întregă să se ridice și să strige un „Să trăiască!” la adresa Țarului. La acesta toți deputații sârbesci se sculară ca unul de pe locurile lor și erupseră în strigăte entusiaste de „Să trăiască Țarul!” Luă apoi cuvântul președintele scupștinei, Garașanin, și între strigătele de aprobare ale deputaților, propuse, ca scupștina să ia la cunoștință răspunsul șefului cabinetului, și exprimându-și indignarea sa pentru articolul nevrednic al Țiarului „Social-democrat” să trecă la ordinea zilei. Propunerea acesta fu primită cu unanimitate de voturi, și deputații din nou erupseră în strigăte de „Zivio Czar!” fiind acompaniați de publicul adunat pe galerii. Strigătele frenetice se străplântă și pe strade, așa încât ședința se închise imediat după această demonstrațiune. În cercurile parlamentare din Belgrad se vorbește, că auzind regele Alexandru despre decursul acelei adunări își exprimă fără de nici o rezervă îndesultirea și bucuria sa.

Din dieta ungară.

În ședința camerei ungare de alaltăeri s'au continuat desbaterile asupra bugetului ministrului de culte și instrucțiune publică; desbateri, cari s'au început în 5 c. când între altele raportorul Fenyvesi a spus că pentru anul 1896 s'au prevădut cu 600.000 fl. mai mult ca în anul trecut pentru promovarea și înaintarea școlilor populare (se înțelege ungurești).

Dep. Valentin Illyés: Dice că la instrucțiunea publică se pot constata încă și acum multe defecte. Numărul școlilor populare și al Kisdodovurilor (!!) nu e destul de mare. Trebuie să se pună mai mult pond pe caracterul național al școlilor. Cu toate că partida sa (oposițională) nu are încredere în guvern, totuși ea votază bugetul pentru că acesta promovează cultura națională maghiară. (Aprobări din stânga extremă).

Coloman Thaly: Ministrul Wlassics a dovedit totdeuna, că se ocupă mult cu maghiarismul, și a făcut mult pentru științele naționale maghiare. Vorbește despre universități, despre mileniu etc. și declară în fine, că primesc bugetul.

Ladislau Kozma: Punctul de greutate al politicii de instrucțiune zace în școlile populare, și acestea formeză baza cea mai sigură pentru un sistem de educațiune unitar, național maghiar. Mai bine ar fi, decât statul ar pute lua în mâinile sale toate școlile populare, ceea ce însă între împrejurările de față e foarte greu. Dealtmintrelea și școlile confesionale de astăzi corespund cerințelor generale naționale (!!) Așa d. e. în școlile germane din comit. Bacs-Bodrog se cultivă atât de mult limba maghiară. Încât partea cea mai mare dintre ele pot fi privite ca școle maghiare. Unde însă se ivesc vre-o ignorare sau vătămăre a intereselor de stat ungare, acolo școlile populare trebuie făcute școle de stat. Vorbitorul propune înmulțirea inspectorilor de școle, mai ales în ținuturile locuite de naționalități, unde poziția acestora este foarte grea. Primesc bugetul.

Isosif Banó: În Ungaria există numai o politică: întărirea nemulului maghiar. Guvernele însă nu s'au prea interesat de acest principiu, și, ce privește instrucțiunea publică, există numeroase școle confesionale, cari nu servesc intereselor naționale maghiare. Ministrul de culte și instrucțiune se nădărnicește ca sistemul de învățământ să aibă basă patriotică. Nu votază bugetul.

Paul Hoitsy: În cele mai multe școle populare instrucțiunea nu se face în limba statului, ceea ce formeză o țarmă periculoasă în mâinile diferitelor naționalități. Dela creșterea în școlă atâră aceea, ca din copii să devină buni patrioți. Școlile populare trebuie trecute toate în mâna statului, căci de altmintrelea nu pôte fi vorba despre un stat ungar unitar, național. Nu votază bugetul.

Isosif Pograny: Direcțiunea generală a învățământului nu consumă cu sconomiriile naționale ale statului. Trebuie reforme, cari să creeze o cultură națională maghiară (!!). Guvernul dice, că trecerea instrucțiunii populare în mâinile statului ar apăre o maghiarizare forțată, dăr acesta nu-i așa, căci ori se vor trece școlile în mâinile statului, ori nu, naționalitățile totuși nu vor înceta cu plângerile lor făurite contra Maghiarilor. (Vit aprobări în stânga). Trebuie să facă guvernul politică națională maghiară. Ose se pôte mira cineva, că școlile naționalităților nu sunt controlate, când acele înainteză memorande la monarca. Agitațiunile naționalităților servesc ca argumente, că Maghiarii trebuie să-și asigure hegemonia rassei lor. (Aprobări în stânga). Cu toate-că n'are încredere în guvern, votază bugetul.

Ședința se încheia la 2 1/2 p. m.

SCIRILE ZILEI.

— 27 Ianuarie.

Comitetul Asociațiunii a avut Joi ședința sub prezidiul d-lui preposit I. M. Moldovan. S'a discutat asupra rescriptului, ce a venit dela ministrul de instrucțiune Wlassics privitor la proiectul de statute votat în adunarea generală de astă-vară din Blășiu. Ministrul cere schimbări ne mai pomenite în acest proiect. Așa cere să se dăcă în titlul Asociațiunii în loc de „poporului român”: „cetățenilor de limba română”. Nu scim ce-a hotărât Comitetul, să răspundă la acel rescript. — În aceea ședința s'a mai făcut cunoscut, că asupra lăsamântului lui Oiteanu, inginer în România, care a testat Asociațiunii 100,000 Lei, s'a fixat pertractarea pe ziua de 28 Februarie a. c. în Clușiu la notarul public. Moștenitorii lui Oiteanu au atacat testamentul. S'a cetit și raportul despărțământului Bran, care a trimis 223 fl. 74 cr. încasați ca taxe dela membrii. Comitetul central laudă zelul acestui despărțământ, care va ține proxima adunare generală împreună cu-o esposiție, în Bran.

— o —

Intrunirea delegațiunilor. Scim, că în fiă-care an cele două diete din Pesta și cea din Viena, aleg delegați pentru corpul reprezentativ, care se numesc delegațiune, și are să hotărască asupra afacerilor, ce sunt comune Ungariei și Austriei, precum armata împărătescă, ministrul de externe etc. Așa se alege o delegațiune austriacă și una ungară și aceste două ședințe deosebite, dăr într'un timp, odată în Viena, altă dată în Pesta. Ele se înțeleg între sine prin așa dișe nunți, cum se înțeleg camera deputaților cu camera magnaților. De rândul acesta delegațiunile se vor intruni în Budapesta. La dorința ministrului de externe conte Goluchowsky, ele se vor intruni pe la mijlocul lunii lui Mai. Se vede, că timpul acesta s'a fiesat în înțelegere cu ministrii ungurești, mai ales pentru-ca și delegați austriaci să pôte lua parte și privi la minunățiile sârbărilor milenului.

— o —

Serbarea zilei de 24 Ianuarie în București. Miercuri s'era s'a serbat în București aniversarea unirei principatelor române și a fondării Ligei culturale. Serbarea s'a făcut la Atheneu, unde era intrunită multă lume și a fost presidată de d-l Vintilă Rosetti, președintele secției Iifov. Acesta, după-ce a mulțamit adunării, a dat cuvântul d-lui V. A. Urechia, care a arătat însămăntarea zilei de 24 Ianuarie; a desoris luptele, ce au pmeris unirei principatelor și la care au luat parte mari patrioți și ilustri bărbați, cari au pus temelia regatului de azi. În fine a vorbit despre Liga culturală, înființată tot în ziua de 24 Ianuarie, — protestând contra celor susținute de unii, că Liga ar fi devenit un in-

Cei ce mergeau la oraș se temeau, ca nu cumva cei doi, ce rămân, să împartă banii și să o tulăască cu ei, deci o călcăiară bărbătește să ajungă curund înapoi. Ear când erau aproape de oraș, rupse unul vorba:

— Mă, fêrtate! Dacă din banii aceia am face noi numai două grămeci una ție și alta mie, atunci grămecile ar fi mai mari, ori ce socoți?

— Veți bine, că mai mari, decât când am face patru! răspunse celalalt.

— Atunci noi să punem o leacă de cătran în plosca cea cu horincă, și grămada ai de bani ne rămâne numai nouă.

— La asta mă gândeam și eu. Și cum gândiră, așa făcură. Intrară în oraș, cumpărară pită, carne friptă, jin și horincă și în plosca cea cu horincă pusă cătran și înturnară spre pădure.

Cei doi ce au rămas la comoră încă se gândiră așa:

Mă, de facem din banii aceștia patru grămăci, vin mai puținei într'o grămadă, decât dacă am face numai două grămeci, una ție și alta mie.

— La asta mă gândiam și eu, răspunse celalalt, numa cât veți, noi suntem patru.

— Ba io cu tine suntem numai doi.

— Dar cu cei doi, ce's la oraș, suntem patru!

— Așa-i! Dar uite puștile ni-s pline, când sunt ca de o sută de pași paf! cad jos, mâncăm, bem, împărțim bani, și sănătate bună. Vrei?

— Mai începe vorbă?

Când cei doi, ce veniau dela oraș, erau ca de o pușcătură dela comoră, cei ce pădău își ridică puștile și paf! cad amândoi de-odată ca trăsniți. Apoi cei ce pușcară se apropiară cu un hohot drăcesc de cei pușcați, le iau ploștele și merindea și dau a-și închina din plosca cea cu horincă. Dar abia părăndară plosca

câte de 2—3 ori și cădura și ei ca trăsniți, i-a omorât cătranul.

Cel din tufă veduse toate, deci își gândi: amu pot mere, că mi-a și vremea.

Și se duse, află țepeni pe doi pușcați lângă poiană în drum și pe doi orepați lângă copaciu cel cu banii.

Amu s'o dus dracu de pe bani, dișe omul și-și umplu straița și mânecele sumanului de bani și se duse către casă gândind: doar va nimeri și alt necăjit la comoră să se încarce, că mie mi-i bugăt*.)

I. Pop-Roteganul.

Cum se răsplătesc serviciile în lumea asta?

Istorisire norvegiană de Xadler Marmier.

Intr'o zi un tăetor de lemne cinstit, numit Hans, se duse în pădure să taiă

* O variantă pune un călugăr în loc de călător și doi hoți în loc de patru alt-cum fondul e același; titlul încă e „Moartea în drum!”

prăjini pentru hămei, și cum căuta de o parte și de alta prăjini, de cari avea nevoie, el ajunge la o grămadă de pietri, de unde se auziau nisce strigăte de durere.

El ascultă, se uită, și apoi ridică cu o uneltă o mare stâncă, care acoperea o gaură, și îndată se aruncă asupra lui un bălaur îngrozitor, care strigă:

— 'Mi-e fôme, mă bucur, că o să te mănânc.

— Uită, dișe încet tăietorul de lemne, că decât nu eram eu, erai să fi și până acum îngropat sub stâncă. Poti ore să iai viața aceluia, care ți-a dat libertatea?

— Puțin îmi pasă, răspunse bălaurul. Sunt o sută de ani de când sufer de fôme. Trebuie să mănânc. Ce mi folosec mie vorbele tale? Sciu cum se petrec lucrurile în lumea asta.

Sărmanul tăietor de lemne se rugă în numele umanității, în numele dreptății. În sfârșit bălaurul se hotărăse să aștepte ca să supună această cestiune de judecată la cea dintâi fință viețuitoare pe care o va întâlni.

În acest moment se ivesc un câne bătrân.

strument de partid. D-l Urechia incheia printr-un apel la continuarea luptei nationale. A vorbit apoi d-l A. Vlăduța despre poeziile lui Coșbuc. — Dâmbra Smara a citit o poezie; o copilă de 6 ani, d-șora Cârjea, a declarat cu toată doina lui Eminescu. In urmă s'a jucat piesa „Franzuzitele“ de artiștii teatrului național. Publicul i-a aplaudat sgomotos. Serbarea s'a încheiat la 11 ore din noapte.

— 0 —

Atentat cu dinamită în Abrud. „Tribunei“ i-se scrie, că în Februarie n. s'a pus în ambii lângă cancelaria d-lui avocat Dr. Vasile Fodor în Abrud dinamită. In urma exploziunii teribile, au fost zdrobite uși, păreți și ferestrele cancelariei. Din norocire însă nimeni n'a fost vătămat dintre cei ce se aflau în casa. Pe timpul exploziunii se aflau în cancelaria domnului și doamna Filip. Se dice, că doi inși au săvârșit atentatul, d-ri n'au fost descoperiți, deși s'a pus un premiu de 300 fl. pentru cel ce îi va prinde. Atentatul se aduce în legătură cu o scrisoare, prin care d-l fusese amenințat cu moarte de către dușmanii săi politici, încă pe vremea procesului Memorandului.

— 0 —

Despre balurile românești scriind o foiță unghurească, anume „Magyarország“, dice între altele: „Dintre naționalitățile din Ungaria nu este dor nici una, care se țină atât de mult la obiceiurile sale naționale și la însemnile naționalități sale, ca Românii. In toate ținuturile, unde se află cărturari români, nu trece un sezon de bal, fără ca Românii să nu-și arete portul lor național și jocurile lor naționale măcar la 1—2 baluri... La balurile din Arad, Sibiu, Brașov Clușiu, Lugos iau parte familii valahe din cele mai depărtate ținuturi, cari își duc la bal frumoșele lor fete brunete, și se duc și studenții universitari români, cari trăesc cu stipendii unghurești(?) și cultivă idei ultraiste valahe, ér acolo în bal, pe când joca „Băntuța“ și „Ardeleana“, ofteză după o Daco-România. La astfel de ocaziuni s'au obișnuit a se ivi ciocnirile între Maghiari și Români și se înăspresc dușmăniile... Cu alte cuvinte, foița unghurească ar vrea să nu mai aibă Românii nici libertatea de-a organiza petreceri cu caracter național. D-ri tocmai în ciuda șovinismului, Românii trebuie să îngrijescă, ca petrecerile lor să fie întotdeauna cât mai românești, și pe cei slugarnici, cari vor să dejosescă petrecerile noastre cu jocuri străine, să-i dea la o parte.

— 0 —

Bóle de vite. In comuna Cegea din com. Sălagiului mai multe vite cornute au perit de aprindere de splină, ér în orașul Szepes-St.-Georgiu, com. Treiscaune, mai mulți cai au perit de mucarunită.

— 0 —

Printul bulgar și Țarul. Se spune, că după-ce principele Ferdinand al Bulgariei s'a reintors din Roma, unde fusese

pentru ca să înduplece pe Papa de-a încuviința, ca fiul său să trecă la religia ortodoxă răsăritenă, fiind foarte descurajiat și abătut din pricina refuzului, ce la primit dela Papa, a voit se abdoică la tronul său. El și-a părăsit acest gând numai atunci, când a primit răspunsul Țarului, în care aceasta declară, că primesce a fi nașul prințului Boris.

— 0 —

Mort în bal. Dilele acestea s'a întâmplat, că la un bal al reuniunii femeilor maghiare din Canija veche, unul dintre dansatori, anume tânărul măestru Sig. Horvath, de-odată se făcu alb ca păretele și în același moment cădu mort la pământ. S'a constatat, că el cu câte-va minute mai înainte beuse un pahar de bere rece, în care pusese chiar și ghéță, ca să se răcorescă. D-ri abia și-a beut berea și a fost mort, — i lovisse guta.

— 0 —

Balul mascat al „Crucei roșie“. Comitetul arangiator al balului ce-l va organiza reuniunea „Crucea roșie“ din loc, în 12 l. c., face cunoscut, că gardedamele pot merge la bal și nemascate, și că se pot întrebuința ori-ce vestimente de măscl. Fînd locurile de galerie tóte ocupate, se pot căpeta bilete de galerie cl. II. cu 1 fl. 50 cr. Prenotări pentru aceste locuri face numai firma Meschendörfer.

— 0 —

NECROLOG. Vasilie Mereș, econom în Bod, după o bóla scurtă a încetat din viață în 25 Ianuarie v. la 9 ore seara, în etate de 62 ani, împărțit fiind cu Sf. Taine. L jăiesc intristați săi fi: Vasilie Mereș, preot; Maria căsăt. Neugoe și Elena Mereș; Ioan Neugoe, ca ginere; Victoria Mereș, ca noră; Maria, Ioan, Ostavian, ca nepoți.

In interesul celor ce plătesc dare reaminim, că la cas, decă cine-va a fost împedat prin vre-o cauză însemnată de-a preda fasiunea asupra datorilor sale până în 31 Ianuarie, îi stă încă în drept a face o cerere de justificare, arătând și motivând piedeca și a înainta prin o astfel de cerere fasiunea datorilor sale pe imobile încă până în 15 Februarie st. n. Cel ce n'a înaintat fasiunea până la 31 Ianuarie st. n., său nu va justifica întârzierea până la 15 Februarie, pierde pentru acest an avanta, iul ce i-l oferă legea, de-a i-se soadă adecă din darea suplimentară.

Coresp. part. a „Gaz. Trans.“

Deda, 24 Ianuarie 1896.

On. D-le Redactor! In primăvara anului 1894 am fost asentat și transpus în rezervă, fiind-că eram invetător în timpul acela în Măgura, tractul Geógiului I. Ér în vara anului 1895 am fost provocat la deprimerea de arme în Murăș-Oșorheiu;

acolo s'au adunat mai mulți invetători transpuși în rezerva honvedimei, între cari se aflau și invetători unghuri, de toți eram 19 inși.

După-ce ne-am mai deprins și noi puțin la arme și sciam saluta, ni-au permis să eșim la lumină, căci până nu sciam saluta, nu ne lăsau să eșim nicăiri. Eșind astfel mai mulți colegi români în oraș, ne-am dus la un contin (cârcumă) să bem puțină bere, că multă nu era pe ce, căci ce am fost adus de pe acasă, s'a gătat curând. In cârcumă mai erau colegii invetători: Zaharie Șoptorean, Iuliu Murășan din Feiurd, Gavril Băieș din Petrova, Vasiliu Pop din Gădălin, Ioan Pop din Ageriș și L. Rusu, cari toți erau la o masă, ér la altă masă erau și dintre invetătorii unghuri.

Eu cu colegul meu Băieș Gavrilă am mers ceva mai târziu și am aflat pe ceilalți colegi cu câte-un pahar de bere pe masă și cântau „doina lui Lucaci“. Am seșut și noi cu ei la masă și am acompaniat și la bere și la cântat.

In ziua următoare vestea a și ajuns în urechile colonelului Hoffbauer Jstvan, care a început a ne lua la întrebări și a luat protocol cu noi, ne tracta foarte dur și ne amenința cu câte și mai câte. Acesta a ținut timp de 3—4 săptămâni. Dumineca, în loc să mergem la închinare, mergeam în cancelaria d-lui colonel Hoffbauer Jstvan la raport, ca să ne amenințe, că acela, care va mai cânta ori-ce cântare românească, va fi arestat. Dicea, că noi suntem în Ungaria, ér nu în România liberă, și cui nu-i place în țera unghurească, să pottescă la Bucuresci.

Protocolul luat cu noi la Oșorheiu l'au trimis la Clușiu la Generalul honvedimei. Generalul, fiind-că de bună semă de viață nu va fi Maghiar, ne-a declarat de nevinovați pe baza ș-ului 31. A venit generalul la vizitarea miliției în Oșorheiu și ne-a spus apoi în față, că de-oam-data suntem scăpați, d-ri mai mult să nu se întem până vom fi la miliția așa lucruri.

De atunci am dat lucrul uitării, căci cine haram și-ar fi adus aminte, că vom fi improcesuați și la judecătoria civilă. Când acolo ce se vede? Ajungând eu ca invetător în Deda, comitatul Murăș-Turda, mă pomenesc, că pe Merouri, în 17 (29) Ianuarie 1896, sunt citat de judecătoria cercuală din Reghinul săsesc să mă înfațez la judecătoria Kapca (românește: Obială). N'am știut, ce pôte fi asta, d-ri de dus totuși m'am dus, fiind-că era „musai“.

La 8^{1/2} ore am intrat în cancelaria d-lui Kapca, care mă întrebă, că sciu unghurește? I-am răspuns, că eu nu sciu unghurește. A soos apoi un protocol, ce-a fost luat cu mine la Oșorheiu pe timpul când eram la miliția. M'a întreat, că fost'am în contin, câți am fost și cari am fost, ér în sfârșit mi-a pus mie întrebări, iuându-mă la protocol. La întrebările generale au

spus, că nu sunt din Munții apuseni, comuna Bulnescii de jos, ér în v-erștă sunt de 23 ani, necăsătorit. La finea protocolului, judecătorul a eșit afară puțin, ér scribalul său mi-a dat protocolul să-l subscriu. Eu i-am d-riș, că un subscriu protocolul, pentru-că eu am fost întreat în limba română, prin urmare protocolul trebuie să fie scris în limba română.

Scribalul mi-a d-riș, că la judecătoriiile unghurești nu se scrie în limba românească nimic. Mi-a d-riș apoi, că el nu e Ungur, ci e Sas, și că la el și Românul și Ungurul e tot una. Eu i-am răspuns, că ce am eu decă d-ta ești Sas, că eu sunt Român.

După-ce s'a întors judecătorul, i-a spus scribalul, că eu nu vossco să subscriu protocolul. M'a întreat, că de ce nu vossco să subscriu, ér eu i-am răspuns și lui, că decă ar fi în limba română l'aș subscrie, d-ri decă e în limba unghurească nu-l subscriu, că nu sciu unghurește și ce nu sciu nu subscriu. Cu asta am eșit afară din cancelaria judelei Kapca.

Când am eșit din cancelaria, erau n-isce țărani români pe galerie și îndată m'au cunoscut, că sunt Român. Li-am spus și lor pățania, ér după-ce am mers de pe galerie, a eșit scribalul și a spus unui alt jude, că a fost un „hoț de invetător valah“ și nu a voit să subscrie protocolul. I-a d-riș celalalt jude, că de ce nu mi-a dat unadous și să mă fi scos afară. Omul, care au aușit, mi-a spus acestea. D-ri decă ar fi făcut cu mine astfel de barbarii, nici eu n'ași fi moțait. M'ași fi deșteptat și eu din somn.

Avram Giurgiu,
invet. în Deda.

Corb la corb nu scóte ochii.

Punem în fața cetitorilor noștri un cas, care arată, cum se face în „țera lui Papp Iános“ dreptatea, când e vorba de un Maghiar, fiă el cât de păcătos.

E vorba despre directorul școlilor de stat din Caransebeș, Bănti Iános, care în acele părți se da de cel mai mare patriot și trecea în ochii șovinismului unghuri ca unul dintre cei mai nădrăvani maghiarizatori. Ast-fel fiind el cunoscut ca Maghiar mare, i s'au iertat tóte păcătoșile și înșelătoriiile, câte le făcea pe sub ascuns. Odată însă totuși i-sau infundat și lui tréba și lucrul a ajuns la judecată. Aici s'a adevărit, că Bănti ca director de școle a săvârșit o mulțime de fărădelegi și înșelăciuni, pentru cari de nu era Maghiar ar fi fost, de bună semă, de mult timp pus la răcoare. Acum étă ispravile săvârșite de el, pe cari le reproduce-a aici după „Fóia de Dumineca“:

1) Directorul Bănti, în loc să depună banii școlilor, după cum e prescriș, al la oficiul de dare, i-a depus cu banii săi împreună în casa de păstrare, ér întescă sele le-a folosit în favorul său; decă a

Hans îl chiamă, îi istorisesc ce a făcut, pericolul, care îl amenință, și cere judecata lui.

— Ascultă, răspunse cănele, am slujit cu credință pe stăpânul meu, din ziua în care m'am născut. Am petrecut nopți întregi stând la pândă pe când el dormea liniștit, am scăpat casa sa de foc și de hoți. Acum am pierdut aușul și vederea și el vrea să mă omóre. Mă duc din casă în casă ca să cerșesc pâinea pentru a nu muri de fómé. Étă cum se respăltesc serviciile în lumea asta.

— Acum și-s'a împlinit, d-riș balaurul întindând cătră el ghiarele sale lungi; vréu să te mănânc.

Hans cere o altă încercare, caută un alt ajutor, și balaurul se înduplecă și de astă-dată.

In acest timp trece pe acolo un cal. Nenorocitul tăietor de lemne îl chiamă și cere judecata lui.

— Étă, răspunse calul, am slujit pe stăpânul meu până când am putut să port șeana, său să fiu înhamat la căruță. Pentru el am lucrat până mi-s'au sfârșit puterile. Sunt bătrân, abia pot să merg și stăpânul

meu vrea să mă omóre. Étă cum sunt respălțite serviciile în lumea asta.

— Acum d-rișe balaurul întorcându-se cătră Hans, nu mai ai nimic de adăogat, mi-e fómé, vréu să te mănânc.

— Te rog strigă s-ermanul Hans încă un minut. Véd o vulpe venind, lasă-mă să-i spuie ce am făcut pentru d-ta, și care e pericolul, ce mă amenință. Va fi a treia încercare a mea, decă nu va reeși mai bine ca celelalte două, mă hotărâsc să-mi sufer mórtea.

— Fiă! răspunse balaurul. Iți mai dau încă o clipă de repaus. D-ri e cea din urmă.

Vulpea e chemată și, după ce ascultă pe tăietorul de lemne, îl trase la o parte și-i d-rișe încet:

— Ce-mi dai, decă te voi scăpa de acest îngroșitor animal?

— Vei puté veni în fiă-care Joe fără nici o sfielă în curtea mea de paseri și iei găini și gășce.

— Ne-am înțeles, răspunse vulpea.

Apoi întorcându-se cătră balaur d-rișe:

— Aș vrea foarte mult, să fac o judecată dreptă. D-ri e un lucru pe care nu-l înțeleg. Nu pot să înțeleg, cum d-ta așa

de mare și așa de puternic ai putut fi îngropat sub o stâncă.

— Cum? Dormeam pe o colină și de odată cădu peste mine o grămadă de pământ.

— Cu tóte astea, răspunse vulpea, n'aș putea crede în ast-fel de lucru de cât când aș vedea.

— Ei bine! vei vedé d-rișe prostul balaur întrând în gaura sa.

Îndată vulpea rostogolesce asupra lui bucata de stâncă d-rișându-i:

— Ah! vrei să mănânci omul care-ți dase libertatea! Rémăi acolo pentru totdeuna drept pedepsă!

In zadar balaurul cere milă, geme, se plânge. Cei doi aliați se depărtéză fără să se înduioșeze.

Joia următoare, vulpea, care nu-și uitase făgăduiala aceluia, pe care îl scăpase dela o mórte sigură, se furișeză séra în curtea de paseri a amicului său și acolo mănâncă cu aviditate găini și curci, și face o s-erbătore ne mai pomenită, apoi adórme liniștită.

A doua zi dimineța o servitoare ducându-se să facă datoria ca în fiă-care

și d-ri, vede paguba, vede pe vinovata un-mind adénc, și chiamă pe cei-lalți să se tori ai casei. Toți alérgă cu ciomege să mături și se aruncă asupra nenorocitului vulpe. E zdrobită de lovituri.

Trebuie să piérá hóța, tálhăroica. Când de-odată îi succese a intra într'o crăpătură unde loviturile inimicilor nu puteau să o ajungă.

Ea se ascunde zdrobită, mutilată, sângerând, aducându-și aminte de înțelegerea sa cu tăietorul de lemne și d-rișându-și:

— Ast-fel sunt respălțite serviciile în lumea asta.

Diana, zina din munții Siniei.

A fost odată un împérat, care avea trei feciori, tot unul ca unul, și trei sute de vânători, care de care mai dibaci. Impératul, fiind bătrân și așteptându-și și el sfârșitul vieții, le d-rișe feciorilor: Eu, dragii mei, de aci încolo sunt bătrân și nu sciu câte zile voi mai ajunge. Decă, ca să nu vă certați în urma mea, vă las cu limbă de mórte, ca cel mai mare dintre voi,

gubit statul cu suma de 176 fl. 58 cr. — 2) Sub titlul „cumpărare de cerneală“ a încasat dela fiă-care școlar câte 20 cr. la an, la oaltă 566 fl. 70 cr., pe cari i-a folosit asemenea pentru el. — 3) Sub titlul „bibliotecă și raport anual“ a încasat dela fiă-care școlar câte 50, respective 70 cr. la an, dăr cărți pe sēma bibliotecii n'a cumpărat, cărțile trecute la socotă, 20 la număr, nu s'au predat bibliotecarului, afară de acesta încă alte șese cărți sunt trecute de două-ori la socotă.

4) Preotul din Nemet-Ellemér, cu numele Szabó Ferencz, a trimis pe sēma școlilor mai multe cărți gratis. Directorul Banfi a trecut în socotelele anuale ca spese de porto și de compactoriă pentru cărțile acestea, de trei-ori câte 5 fl. 30 cr., la oaltă dără 15 fl. 90 cr. 5) Surorilor Drăgălină li-a ertat în doi ani didactrul școlar, fără scirea ministrului, și fără a fi motivată scutirea de didactru. A păgubit statul prin urmare cu 28 fl. — 6) Sub titlul „fondul de pensiuie ai învățătorilor“ a încasat la începutul anului școlar, dela fiă-care școlar câte 15 cr., ăr depunerea banilor în casa oficiului de dare a făcut-o numai la finea anului, după numărul școlariilor aflați atunci în școle; ăr banii încasați dela școlarii, cari în decursul anului au părăsit școlă, au rămas în punga directorului. — 7) Pentru certificatele date școlariilor a încasat tacse neiertate de câte 1 fl., ăr unui Teodor Sandru i-a dat un atestat școlar, din cere nu s'a putut vedé, că respectivul din cinci studii avuse calculi răi.

8) În socotă școlii industriale vine o sumă de 70 fl. pentru care s'ar fi cumpărat lemne. Este constatată însă, că școlia industrială s'a încălțit cu lemnele școlii civile; ba este constatată și aceea, că din lemnele școlii civile, Banfi a mai dus lemne și acasă, pe sēma locuinței sale.

9) Cu comerciantul Reisz, care își are prăvălia în edificiul școlilor, nu a încheiat contract, ăr banii de arandă i-a chitat cu cumpărările proprii, făcute în prăvălie. — 10) Locul primit dela primăria ca loc de joc pe sēma școlariilor, l'a folosit de pășune pe sēma vacilor sale, ăr vacile i-le-au păzit școlarii, fiind în scopul acesta scutiți dela școlă. — 11) A aranșat în anul 1893 un concert cu școlarii, dăr venitul acestei producțiuni publice nu se află socotit nicăiri. — 12) Dela un anumit Udvardy Ferencz a voit să încaseze pe cale administrativă suma de 23 fl. 45 cr., didactrul copilor, de care însă curatorul școlar a fost scutit pe Udvardy. — 13) Din banii societății de lectură a școlariilor a luat 51 fl. 15 cr. fără a-i socoti în totă regula. — 14) Evidența restanțede didactru a fost ciuntită și confusă. — 15) Porunciile primite dela inspectorul școlii nu le-a respectat, și nici după multe urgente nu a satisfăcut; — 16)

Dela mēsariul, care a lucrat pe sēma școlilor, a primit diverse lucrări gratuite.

Acum se vedem, ce pedepsă la ajuns pe coconul Banfi pentru toate acestea. Judecata asupra lui a făcut-o comisia disciplinară a comitatului Caraș-Severin, în frunte cu fanaticul șișpan Jakobffy. Comisia acosta dăce în sentință, că de-ore-ce Banfi s'a purtat foarte rău și mai înainte, până era în Oravița, așa că din pedepsă a fost strămutat la Caransebeș: el ar fi vrednic să fiă dat afară din slujbă, dăr fiind-că inspectorul de școlă dăce desore el, că e un bun patriot, comisia îl iertă să rămână și mai departe în slujba de profesor, numai că nu și ca director.

Etă, așa se pedepsește în statul nostru fărădelegile sevărșite de așa dășii maghiarisatori. Să nu se mire deoc nimenea, decă în fiă-care dă aușim când despre un „patriot“, când despre altul, că a fost prins cu hoșii de sute de mii de florenți din banii statului.

Intimpinare.

Agărbiciu, 25 Ianuarie v. 1896.

On. Redacțiune! În preșutul dăar, ce redigiați, a apărut în Nr. 10 dela 14 (26) Ianuarie c. în rubrica „Scirile dăilei“ o plânșore a unui parochian al meu fără nume, că eu l'aș fi ocărit și alungat când mi-ar fi adus lecticalul, și declară contra mea unele lucruri, despre adevărul cărora chiar și onorata Redacțiune este în indoelă.

Spre clarifierea lucrului am onore a face cunoscut, că cele comunicate de plugarul din Agărbiciu sunt neadevăruri, căci eu pot documenta cu comuna intrăgă, că de 10 ani de când administrez parochia Agărbiciu afară de competențele mele legale n'am luat dela nimenea nici un crucer. Că aș fi încercat a mări lecticalul, nu-i adevărat; prețul dăilei de lucru s'a ridicat de comitat la cererea cantorului, care s'a plâns, că cu prețul de 30 cr. nu se capetă lucrăși. Mie la porțiunea canonică de 9 jugere puțin lucrăși îmi trebuie.

Este neadevăr, că eu a-și fi vorbit în biserică numai de lectical, și că poporul sub conducerea mea orbecă și se lovește de stănci și bolovani, nefind condus înțeleptesce; eu i-am povățuit în cele sufletesce tot-déuna cu zel și dragoste, și decă chiar aș fi dăș vre-o dată și de competențele mele ceva în mod ciustit, n'am făcut nici un rău.

Creștinul plugar, care se plânge și al cărui nume îl retac, este un om cu gura mare, după cunoscința de obște; fiind-că el m'a vătămăat cu cuvântul când am publicat un conclud al comitatului parochial cu privire la dăua de lucru, când mi-a adus lecticalul, și a vrut a-mi solvi dăua de lucru, i-am spus, că dela d-sa nu-mi trebuie nimic și n'am primit lecticalul, dăr martoră îmi este intrăga casă, că nu l'am vătămăat cu nici un cuvânt, el însă de necas, că nu

i-am primit ocuzul, l'a dus la vre-o trei parochienți și l'a arătat și a făcut, pe cum aud, un lucru fără nici o basă, a adunat omenți și li-a spus neadevăruri și a agitât în popor cât a putut.

Că eu a-și fi avut ceva cu Ioan Văscan, e minciună, acela trăiesce, spue decă eu am avut ce-va cu d-sa. E drept, că și d-sa nu a consimțit pôte cu hotărirea comitatului, ca dăua de clacă să fiă 40 cr., nu 30., dăr în ședință n'a dăș o vorbă contra. Apoi cele-l'alte cuprinse în corespondență tradéză numai o reînță la plugariul, care e cel dintăiu, cari numai preotului nu-i dă bucuroși și-i place a vorbi tot în contra preotului, deși n'are cu el nimic.

Decă am vătămăat pe acel plugar, are cale a mă arăta, dăr n'are drept a scrie contra mea minciuni și neadevăruri. Dela omul răutăcios însă se implinesce ori-ce lucru slab, chiar și publicarea de minciuni, deși e ou rușine, păcat și dejositor lucru pentru om onest.

Declarând în mod hotărât cele publicate de plugar de neadevăruri, îi spui, că nu orbecă lovindu-se de bolovani și stănci, fără se lovesce de fundațiun și lucruri în ordine, ce mai de mult n'au fost, și sub conducerea mea s'au făcut cum scie comuna intrăgă.

Petru Roșea,
protopop.

HIGIENA.

Câte-va cuvinte despre diaree.

Diareea sēu urdinarea se produce din cauza unei răceli la pântece sēu în urma unor mănecări grele de mistuit, ori din cauza mănecării unor pōme necōpte.

Diareea mai de multe-ori este însoțită cu fiorii de frig amestecate cu căldură, pulsul este des, bolnavul are o sete foarte mare și neodihnă de somn; limba este galbenă și bălōsea; are grēță și icnituři de vērșă-turi, în gură simte un gust amar, ochii turburați și sticloși.

Acēstă bolă este cunoscută mai de totă lumea și sunt foarte puține persoane, cari se nu fi suferit de ea.

Diareea pōte ține o dă, două, de multe-ori șese și opt, ba chiar mai multe dăile. Decă ea se repetă numai de două sēu de trei ori, atunci nu trebuie să i se dea mare importanță, ba de multe-ori este chiar de folos, pentru că dă afară materiile netrebuincioase din corp. Dăr decă diareea ține mai multe dăile, omul pierde mult, slăbesce, pierde potta de mănecare și îi scad puterile.

Diareea sēu nu se oprēcă de-odată repede, ci încetinel, pentru că stomacul se nu se slăbescă. Indată ce o persoană este atinsă de acēstă bolă,

trebuie să se înfășure peste stomac (pântece) cu o fianelă, sēu cu o petecă de lână stropită cu spirt rafinat bun; bolnavul să stea în casă la căldură și să bea un ceaiu (tea) de frunșe de menthă (ismă), în care să se pună și 2—3 lingurișe de cognac sēu rum bun.

Decă diareea provine din cauza mănecărilor, precum o mănecare de pōme necōpte etc., în acest cas se va da bolnavului un purgativ, adecă leacuri, cari fac scaun, precum: două sēu trei lingurișe de oleu de ricin, sēu 30 grame de sulfat de magnesie (sare amară). După ce aceste purgative și-au făcut efectul, atunci, decă diareea încă n'a încetat, trebuie să se dea bolnavului la fiă-care oră câte-un gram de sub-nitrat de bismuth, ce se va lua dela farmaciă.

I se va da bolnavului la fiă-care prând și în fiă-care sēră câte-o lingură de unt de migdale dulci, sēu în lipsă de oleu de migdale i se va da oleu prospēt, acēsta o va face în timp de șapte-opt dăile.

Va face o fiertură cu cotōrele dela florile de trandafir în modul următor: va pune un vas cu apă la foc să fiērbă; după ce va fierbe bine, va pune la 250 grame apă cam 10—15 mucișe sēu cotōre de trandafir în acel vas; fiind tot la foc, să-l mai lase să fiērbă încă 5—10 minute, în urmă să se acopere vasul cu un tăier, să se răcescă, pe urmă să se strecore într'o cēcșă unde se va pune puțin zăhar și să se bea de mai multe ori în cursul dăilei.

Decă diareea este prea tare și ține mult timp, să se bea de trei-ori pe dă câte-o cēcșă de ceaiu de pelin (absinth) cald, în care se vor pune 8—10 bōbe de piper.

Pe stomac (pântece) se va pune în fiă-care dă o compresă muiată în apă cu oțet de vin tare și bun, care se prepară ast-fel: se pune jumētate apă și jumētate oțet într'un vas, în care se mōie bine o fașă, se stōrce și se încinge peste stomac, ăr pe d'asupra se lēgă cu o altă cărpă sēu față de lână. Mai bine e, ca compresă să se tacă cu apă fiertă cu frunșe de brad.

Contra diareei mai este foarte folositor a lua spirt de afine (vaccinium myrtillus), din care va lua de două ori pe dă câte două lingurișe într'o cēcșă cu apă caldă. Acest spirt ar trebui să-l aibă în casă fiă-care familiă; el se prepară ast-fel: Se iau cam doi pumni de afine și se pun într'o sticlă cam de un litru cu spirt bun rafinat, se astupă sticla bine și în urmă se ține la căldură și lumină mai mult timp, căci cu cât stă mai

ntă ce mă va lua Dumnezeu, să mă zeze în domnie, ăr cealțăi să-i fiți stēmii lui. Să vă aveți bine unii cu alții și țineți strins la frăția vōstră, căci până lēți trăi voi în unire, nu vă va puté strica nimenea cu nimic. Vē mai spun încă una: din cei trei sute de vênători ai mei să luați fie-care câte-o sută și să mergeți cu ei ori și unde la vênătoare, numai în munții Siniei să nu care cumva să îndrăsniti a merge, că acolo vênatul e păzit de o fată păgână numită Diana, care este dōmnă peste toate dihăniile din acele locuri, și cum vă va simți, va fi vai și amar de voi!

Părintele în cele din urmă se sfârșesce, ăr fiit nici n'au apucat să-l îngrope bine și își și impart vênătorii. Cel mai mare se și gătēsce de-o vênătoare mare și se duce cu vênătorii lui de-a dreptul în munții Siniei, unde-l oprise tatăl sēu de-a merge, creșend că d'acolo va aduce mult vênat.

Așa ei, trecend preste deluri și văi, ajung după multe necasuri și greutăți și în acești munți. Era pe la meșul nopții când ajunseră, și fiind obosiți de atăta cale s'au pus de s'au culcat. Diana însă îi simte și încălecând pe calul ei cel cu două-spre-

dece aripi a venit preste ei. Ea îi dăce calului: „Ai de grije, calule, de-i taie pe toți și să-i arunc în peșteră; pe urmă îi numără și-mi spune, căți au fost de toți!“

Calul i-a tăiat pe toți până la unul și i-a aruncat în peșteră, pe urmă li-a numărât capetele și a venit de i-a spus Dianei: Au fost de toți o sută și unul, Dōmnă mea!— Atăția au trebuit să fiă! răspuse Diana.

Feciorul de al doilea al împăratului, după ce vēqu, că fratele sēu cel mai mare nu se mai întōrce acasă nici după o șeptemână, nici după două, își dăce: Trebuie că fratele meu va fi făcut prea mult vênat și nu-l va fi putend aduce; mă voi duce și eu înaintea lui, ca să-i ajut.

Așa a doua dă și-a ridicat vênătorii și s'a dus și el în munții Siniei înaintea frate-sēu și după multe greutăți ajunge și el, tot în puterea nopții, în acele locuri, fără să fi putut da de fratele-sēu, sēu de vênătorii lui. Diana îi simte ndată ce au sosit și încălecându-și calul dă preste ei. Ea cum sosesc aci îi dăce calului: Taie-i, calule, pe toți, și-i aruncă în peșteră. Pe

urmă îi numără și-mi spune, căți au fost de toți!

Calul i-a tăiat pe toți de-a rēndul și după ce i-a aședat și pe aceștia în peșteră lângă cealțăi, a venit și i-a spus: Porunca ta s'a implinit, Dōmnă mea; i-am numărât și au fost de toți o sută și unul. — O sută și unul au trebuit să fiă. Acum haid' să mergem acasă!

Au trecut mai multe dăile și dela plecarea fratelui celui de al doilea și nu mai venea nici unul cu nici un răspuns nici de bine, nici de rău. Decă dăce fratele cel mai mic:

Trebuie că nu e lucru bun cu frații mei de nu se mai întōrce dela vênătoare. Am să mă duc acum și eu să-i aduc acasă, căci se miră țera intrăgă de zăbovirea lor prin acele locuri oprite de bētrānul nostru tată.

A doua dă și-a făcut și el pregătirile de călătoriă și s'a dus cu vênătorii lui în munții Siniei. Când au ajuns aici, îi apucase nōptea. Dăr fratele acesta, fiind mai isteț decă frații lui cei mai mari, a dat poruncă omenilor, ca lui să-i facă patul pentru durmit pe ramurile unui copaciu,

care va fi mai stufos, ăr ei să se culce jos.

Diana i-a simțit indată ce au pășit pe munții ei și încălecându-și calul a venit asupra lor. Ea îi dăce calului: Veți, calule, de-i taie pe toți și-i aruncă în peșteră lângă cealțăi. Apoi îi numără și-mi spune căți au fost toți!

Calul, după ce i-a tăiat și i-a numărât, a venit la Dōmnă-sa și i-a spus: De astă-dată au fost, Dōmnă mea, numai o sută!

— Și de astă-dată au trebuit să fiă tot o sută și unul, dăr cine scie cum și unde va fi rămas unul din ei. Să mergem însă acasă, căci pōte să nu-i fi numărât tu bine!

Diana a plecat acasă, ăr feciorul de împărat a rămas tēfer în cuibul lui până dimineța, când și-a luat tălpoșita și s'a cam mai dus din aceste locuri, ca să nu pună cumva Diana mâna și pe el

Feciorul s'a tot dus prin acele locuri necunoscute până ce l'a apucat nōptea la o mōră pustie. El, ca să nu dōrmă afară, a intrat în mōră, cu gândul să rămână acolo până dimineța. Pe la meșul nopții

mult, cu atât este mai bun. In cele mai multe cazuri e de ajuns, ca bolnavul să mănânce numai câte-va boabe din aceste afine din spirt, și încetă ori-ce fel de diaree. In lipsa spirtului de afine se poate întrebuința foarte bine *lapte fierț cu cimbru*, din care va lua câte două păhărele pe zi.

De regulă ori-ce persoană, care are un stomac slab și este espusă la diaree, e bine să bea în ziua-care și câte-un ceaiu de pelin (absinth) sau de cimbru (origanum), pe care îl va lua dimineața pe nemâncate.

O persoană bolnavă de diaree trebuie să nu mănânce verdețuri (zarzavaturi) sau zămă prea grasă, ci să mănânce mai cu seamă ouă proaspete moi, cari sunt cea mai bună hrană pentru această boală. Asemenea este bună supă de chimin, în care se pune un gram de sub-nitrat de bismuth pentru omenii mari, și pentru copii numai o jumătate de gram.

Indată ce se arată primele semne ale diareei este foarte folositor a lua o căscă cu ceai de cintaură și de pelin. Asemenea va mai lua câte 3—6 picături de pelin pe o bucată de zahăr, și va înghiți câte 2—4 boabe de ienupere (*Juniperus communis*).

In timpul diareei bolnavii au mare sete, dar nu trebuie să bea apă, ci în loc de apă să li-se dea zămă de orez, limonadă acrișoră cu lămâie, sau cu sirop de smeură. Apa de orez se prepară astfel: se pune într-un vas apă, peste care se tornă orez, se pune apoi la foc să fiarbă, în urmă să bea în timpul zilei.

In tot timpul bolii este oprit bolnavului de-a mânca ori-ce fel de pome.

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA

Sfaturi pentru plugari.

Nu ajunge în economie, ca să se îmbunătățească numai pământul prin gunoie, ci trebuie să se mai îmbunătățească și arăturile, cari încă se fac pe unele locuri de tot pe de asupra.

Pe când plugarii harnici și învățați de prin alte țări lucră astăzi pământul chiar cu puterea abcrului ori vaporului, numai ca să-l potă răbdi mai bine cu lucrul, pe când chiar și pe la noi s'au născocit unele pluguri anume făcute, cu cari se potă ara pământul de două-

ori mai afund, ca cum se face arătura de obște; pe atunci unii dintre plugarii noștri mai numai săgăria oaja de de-asupra a pământului, așa că pătura roditoare e de tot subțire, din care causă nici sămănăturile nu-și pot trage hrana de lipsă din pământ și așa trebuie să rămână mărunt și pipernicite.

Mulți din plugarii noștri se feresc chiar și la ogor, de a întorce o pătură mai grosă, sub cuvânt, că s'ar scote pământ de cel mort la suprafață, în care apoi nu se pot desvolta și crește sămănăturile. Adevărat, că acesta așa s'ar întâmpla, dacă sămănatul s'ar face îndată; stând însă pământul mort timp mai îndelungat în atingere cu aerul, cu căldura și ploia, el se schimbă și se face roditor,

Arăturile mai afunde, — pentru formarea unei pături mai groase și roditoare — se recomandă mai ales la facerea ogorului de toamnă și de primăveră. A ara și la sămănat tot așa de afund ca la ogor, nu numai că nu e folositor, dar poate fi chiar păgubitor, de-ore-ce astupându-se sămănța prea afund în pământ, nu mai potă răsări și să putrezească acolo.

Nu toate pământurile au trebuință de arături afunde. Așa de pildă pământurile năsipose și vâroșe trebuie arate tot-deuna mai pe de-asupra, și numai cele lutose și humose trebuie arate mai afund.

Arăturile afunde în pământurile mai tari sunt de mare însemnătate; în ele sunt mai scutite sămănăturile pe timp de secetă, ca în cele pe de-asupra. rădăcinile lor încă se pot întinde mai ușor prin pământ, în care apoi află o suprafață mai mare, din care se potă nutri la timp de lipsă.

In legătură cu aceste îmbunătățiri, mulți din plugarii noștri ar face bine, decât ar alege cu mai multă îngrijire grăunțele de sămănță, căci nu în zadar dice și proverbul: „ce sămăni, aceea răsare. De aceea cum s'au născocit acum și triere (ciururi) anumite pentru curățitul grăunțelor, acestea nici-odată să nu se bage în pământ, până când nu s'au curățit mai întâiu cum se cade de toate gozurile.

Chiar și în timpurile trecute economii harnici aveau o grijă deosebită pentru alegerea grăunțelor de sămănat. Astfel Hallet, Mocri, Schireff și alți plugari vestiți, și-au ales grăul de sămănță la început grăunț de grăunț, ca pe măsură, cum s'ar

dice, până când au ajuns, ca să prăsescă un grău cu mult mai bun și mai bogat, de cum era grăul cel cultivat în ținutul lor.

Grăul, ce poartă astăzi numele acelor plugari vestiți, a ajuns să fiă cel mai prețuit de pe fața pământului; de aceea au început acum a mai face și alți plugari harnici asemenea încercări, ca numiții, de sigur numai ca să potă prăsi un grău mai frumos și mai bobonat, de cum e cel cunoscut în ținutul lor.

In legătură cu economia câmpului, n'ar strica când toți plugarii noștri ar întorce o grijă mai mare și asupra culturile pomilor și legumilor, dela cari încă se pot trage folose însemnate. Să nu se mai lase, ca până acum, grădini destul de mari și frumoase fără pomi și legume, era pomele și legumile de lipsă pentru casă să se cumpere de pe la streini cu bani agonisiți pe altă cale, cu destulă muncă și ostenelă.

Economii noștri nu bagă de seamă câte parale frumoase fac economii streini din apropierea sau din ținutul lor pe legume și pome, nici nu vreau să credă, că cultura pomilor și legumilor este luată astăzi din partea învățaților drept cumpănă, pentru a se putea măsura gradul de cultură, în care se află un popor. Pentru-că astăzi se ține ca un lucru adevărat, că cu cât un popor este mai harnic și mai deștept, cu atâta scie el să prețuească mai tare și cultura pomilor, legumilor și florilor; și din contră, cu cât este mai puțin cultivat, cu atâta desprețuește mai tare și cultura acelorora.

Astăzi, când cu ajutorul drumului de fier s'au obișnuit a veni și în părțile noastre învățați de prin țări streine, ca să vadă locurile și să le cerceteze, după ce se întorc erăși în țera lor scriu prin gazete, despre cele ce au văzut pe unde au umblat. Și vădând acei învățați grădiniile noastre, de multe-ori destul de mari și spațioase, dar fără pomi și legume, ba pe câte-un loc chiar pline de buruieni, se nu credem, că vor scrie cu laudă despre noi. Vor dice, că suntem un popor pe jumătate sălbatic, care nu merită o sorte mai bună, ca aceea ce li-o croesc Ungurii.

I. Georgescu.

Din viața animalelor.

Penele pasărilor.

Paserile de curte se cresc mai cu seamă pentru alimentațiunea, și pe lângă venitul ce produce vânzarea ouălor și a

cărnii lor, se mai potă trage și din penele lor un câștig, care nu trebuie neglijat.

O găină, sau un pui de găină potă, după mărimea și greutatea sa, să dea aproape dela 70 până la 120 grame de pene și de fulgi. Spre a le folosi sau spre a le vinde, trebuie să se aleagă următoarele diferite feluri de pene:

Penele mari dela coda cocoșilor, și mai cu seamă a *claponilor*, servesc în România la facerea de podobe pentru căciulele dorobanților și vânătorilor, sau și pela noi pentru măturici (plumouri).

Penele mijlocii de pe corpul pasărilor servesc la facerea de așternuturi, ca saltele; fulgii (puful) servesc la facerea perinelor. Dér aceste două feluri de pene de găini sunt mai puțin prețuite ca acelea de rață sau de găscă.

Trebuie să se aibă tot-d'auna în vedere de a se stărpi germeii insectelor, pe care i-ar putea să-i conție penele. Pentru acest scop penele se usucă la cuptor.

In termen mijlociu, produsul penelor dela o găină sau dela un cocoș are o valoare de 10 cr. Dar penele unui cocoș alb pot prețui chiar până la 2 fl. 50 cr.

La curcani și la curce, valoarea penelor variază după coloră. Penele unui curcan frumos alb se pot vinde cu 6-7 și chiar 10 fl. Ele servesc la imitarea penelor de struț și se vând ast-fel colorate în diferite colorii cu prețuri foarte scumpe. Penele curcanilor de alte varietăți abia ating a decesa parte din acest preț și se pot socoti de la 50 cr. până la 1 fl. de fie-care cap adult.

Aceste pene se recoltează după tăierea pasărei. Se mai potă trage un câștig mic din penele pe cari pasărele le lapadă în Octomvre.

Penele de curcan sunt mai abundante și mai stimate de cât penele de curcă. Și dela *păun* penele cele albe sunt mai stimate.

Dintre toate penele pasărilor de curte, penele de găscă sunt cele mai folosite. Mai înainte se smulgeau penele din aripile găscilor pentru o industrie, care astăzi a dispărut, înlocuindu-se pana de găscă cu condeiul de metal.

Găscile se jumulesc de trei ori pe an pentru a se recolta fiă pene ordinare, fie fulgii, cari le garnisesc păntecile. Câștigul anual ce se potă trage din penele și fulgii unei găscii vii este aproximativ de 50 cr; ér valoarea penelor și a fulgilor dela o găscă murtă se ridică abia la 20 cr. In unele locuri găscă se jupăie înainte de a fi pusă în consumație, și din pielea ei garnisită cu fulgi se fabrică imitații de lebedă. Pentru a jupui pielea unei găscii, ea se taie dealungul spinărei și se ridică cu cea mai mare precauțiune. O piele de găscă frumoasă, bine luată și fără rupturi, se vinde cu prețul dela 50 — 1 fl. bucată, dar în cazul acesta corpul ei și pierde aproape a cincina parte din valoarea sa totală. Pieile de găscă

s'au abătut la mura aceea și ursitorile. Una din ele cum îl vede dice cătră celelalte surori ale ei: Sciți voi, că acest fecior de împărat, ce dorme aici, are să-i fiă bărbatul Dianei?

Și cum s'ar pute una ca acesta?

— Iacă așa, — răspunde cea dinainte, — decât el s'ar deștepta în ceasul acesta și s'ar da de-a peste capul, s'ar face un bob de mac și l'ar mână vântul drept la ușa Dianei. Aici ar străbate prin încheieturile ușei în casă, s'ar da erăși de-a peste capul și s'ar face erăși cum a fost. Apoi ar săruta odată pe Diana și ea numai decât s'ar încreștina și ea de bucuriă l'ar cere de bărbat al ei!

— Așa să fiă, precum dicit tu! răspunseră cu toatele și se fac nevedute.

Feciorul de împărat, care aușise tot ce au vorbit ursitorile, se da de-a peste capul și — minunea minunilor! — s'a și prefăcut într-un bob de mac, care fu luat îndată de vânt și manat până la ușa caselor Dianei. Aici și-a aflat loc și a pătruns în casă chiar lângă Diana. El se da de-a peste capul și se face un fecior mândru și frumos; potă mai frumos ca cum fusese

mai înainte. Se apropiă de Diana s'o sărute, dar se sfiesce de-odată, vădându-i pielea trupului aspră și crepată întocmai ca o scortă de pe copaci. Cu toate acestea tot o sărută și Diana se deșteptă. Feciorul stă înmărmurit de frică, ér Diana începe a-se curăți de oaja cea aspră și se face atât de frumoasă, de nu o întrecea altă ființă femească din lume. Diana când vede pe feciorul, îi dice plină de bucuriă: — Nu te teme de mine, dragul meu!

Tu ai fost fericit, că m'ai putut încreștina prin sărutul tău. Tu din minutul acesta vei fi bărbatul meu. Măne voiți chiama corbul și corboica să ne cunune.

A doua zi Diana a chiamat corbul și corboica de i-au cununat, ér pe celelalte pasări le-au avut ca muzicanți.

Feciorul de împărat încă o avea de tot dragă pe Diana; el nu se îndura a-o părăsi nici un minut, căci se topia de dragostea ei. Ori și unde s'ar fi dus, fără ea nu mergea, atât îi era de dragă. Într-o zi o întreabă el despre una și despre alta și în sfârșit o întreabă și despre frații lui dimpreună cu cei trei sute de vânători, că unde sunt îngropați și cum ar pută să-i mai vadă.

— Decă vrăi să-i vești, n'ai decât să te duci sub patele munților mei și să cauți că acolo e o peșteră, în peșteră îi vei afla pe toți tăiați, și decă vrăi să-i înviești, atunci ia această sticlă cu apă vie și apă murtă și după ce vei așeza capul fiă-căruia la locul său, unge tăietura cu apă de acesta și pe urmă atinge locul și cu o nuia de sânger și cu alta de ânger și îndată îi vei învia.

Feciorul de împărat s'a bucurat mult de atâta mângăiere, ce i-a dat'o Diana, și a rugat'o, ca să meargă amândoi, însă ea i-a răspuns, că nu va merge. Atunci feciorul de împărat i-a răspuns: Ah, draga mea, Diana, datorința de frate mă face să mă duc să-i ved și să-i înviez, ca să-i îndreptez la casa lor, dar dorul tău mă va topi zăbovind atâta timp pe acolo. De aceea te rog, decât tu nu poți veni cu mine, atunci să-mi dai chipul tău cel ângereșc, ca venindu-mi dorul de tine, să te pot vedé măcar în iconă!

— Bine, eu îți dau o iconiță cu chipul meu, dar îți spun, să aibi grije de iconiță, căci perdându-o, mă vei perde și pe mine!

El a luat iconița, a virit'o în sân și a plecat, și cum umbla printre văile munților și căuta peștera, îi se făcu sete. El se plécă jos la o gâră să bea apă și, fără să bage de seamă, îi cade iconița jos în apă și se cam mai duse pe apă. El n'a mai mers la nici o peșteră, ci s'a întors iute la Diana de i-a spus, ce i s'a întâmplat. Diana îi răspunde cu un ton blând: Ei, dragul meu, de acum să nu ne așteptăm la bucurii, ci numai la suferințe pentru nebagarea ta de seamă, căci cădând iconița cu chipul meu în mâinile vre-unui om iscusit, va fi rău de noi. Dér acum n'avem ce să facem, ce va fi să suferim, vom suferi amândoi!

Apa din gâră a dus chipul Dianei până într-o țără depărtată. Aci trecea apa pe la porța caselor împăreșcilor, și o slujnică, eșind într-o seră după apă, a prins în vas și iconița și a adus'o în casă. Împăratul și cu împărătesa nu se puteau mira din destul de o frumusețe femească ca aceea, ce o vedeau în această iconă. Împăratul avea și un fecior mare, care vădând și el chipul Dianei, se îndrăgostii nebun de ea, de n'avea odihna nici ziua nici

sunt de o mare elasticitate și sunt remarcabile prin albăța lor strălucitoare și prin fulgi mătăsoși și stufoși, prin care se pot compara cu pieile de lebedă. Anglia și America fac un comerț foarte însemnat cu ast-fel de piei.

Rața dă nisece fulgi mai inferioare ca cantitate acelorale ale găseii, dăr cel puțin egale ca calitate. În timpul schimbării penelor, în Mai și Septembrie, se smulge rățoilor o parte din fulgi care acopere gâtul și pântecile lor. Pe unele locuri nu se jumulesc nici rațele nici rățoii, ci numai bobocii de rață, toamna, când își schimbă penele. Fulgii de rață sunt în general mai preferați de cât fulgii de găscă.

Câte odată se fac trei recolte de fulgi pe an, în Mai, Iulie și Septembrie, și se ajung a se recolta cu modul acesta 250—500 de grame de fulgi de fiă-care pasăre, cea-ce echivalază cu 1—2 fl. Dar, prin această procedură, se vatămă foarte mult sănătatea pasărilor și fecunditatea lor. Rațele de varietate albă dau un produs de pene mai stimat și un câștig aproape cu o treime mai mare ca valoarea comercială.

În Franța, la *Joinville-le-Pont*, există o manufactură foarte importantă, în care se lucrăză pene de tot felul și mai cu seamă penele de găscă importate din Rusia. Fondatorul acelei manufacture a avut fericita idee să tragă folos din toate părțile din cară este compusă pēna. Astfel cotorul este întrebuințat la fabricațiunea penelor de scris. Cele patru părți ale cotorului, sunt ridicate, desfăcute de barbele lor și întrebuințate la fabricarea de perii excelente și de măturice (plumouri) trainice. Barbele penei, vâpsite cu diferite colorii, servesc la fabricarea de flori artificiale. Rămâne încă partea centrală a tecii, măduva tubului, care este excelentă pentru gunoiul câmpurilor.

Vedem deci, că adevărata industrie caută să nu lase a se pierde nimic din materia, pe care ni-o prezintă natura în creșterea pasărilor. Penele la apariția sunt un produs secundar, care, după cum se vede, poate dobândi o importanță foarte însemnată.

(După „Amic. Prog. Rom.”)

Despre superstițiuni.

(Dialog între 3 copii, dintre cară 2 sunt școlari.)

Ion: — „Bună seara, prietene!”

Ștefan: — „Bună-ți fie inima!”

Ion: — Eu deși nu te cunosc cine ești, îți dic totu-și prieten, pentru-că te ved cu cartea sub suoră, și acesta mă face să cred, că ești școlar, și apoi toți școlarii sunt prietenii mei. Spune-mi, am drept că-ți dic așa, ori nu?

Ștefan: — Te înșeli, prietene, pentru-că eu până acuma încă nu sunt școlar, deși tatăl meu voește

să mă dea și pe mine cu sila la școlă, ca să mă fac școlar, să învăț și eu carte. Astă-ți mi-a cumpărat această sērăciă de carte și m'a trimis spre școlă, că doră de mi-s'ar îndrăgi și mie școlă, cu toate că eu i-am spus-o în față, că mie să-mi dea pace cu școlă și nici să-mi mai pomenescă de ea. Eu nu știu, mēi frățiore, că de un timp încōce par'că au început să căpțieze toți omenii, căci prin sat nu i mai auđi alta vorbind, făr' tot de școlă și ăr de școlă, de pare că cred, că au să facă din totă sapa ruginită câte-o sabie ascuțită.

Ion: — Ei, frate Ștefane, că fericit om te-ai născut tu pe lume când ți-a dat Dumnezeu un ast-fel de tată, care să te ducă cu sila la școlă, ca să te facă și pe tine om, și poți mai habitir ca cum e tatăl tău.

Ștefan: — Ce fel? Las' să fiu eu numai ca taica, căci taica de când îl știu a fost tot jude în sat. El cunōce și numărūșul, și când e vorba e omul cel mai învățat din tot satul; — numai ca taica să fiu eu și-mi ajunge.

Ion: — Îți spun drept, frate Ștefane, că tu ești un om, care nu te îngrijesci de multe în lumea acesta. Tu cređi, că decă cunōce cine-va numărūșul cine scie ce mare învățat este. Dăr nu e așa, fērtate! Ascultă să-ți spun eu sōrtea mea și apoi o să veđi îndată, cu cât ești tu mai fericit, decăt mine. Tu ai un tată cu dare bună de mână și ar pute să cheltuescă cu tine cât de mult la învățatură. — Și taica, după cum spun vecinii, a fost odată un om cu stare bunicică; avea patru boi la jug, avea trāsura cu cai, avea vaci și oi destule, și în sfârșit era și el unul dintre fruntașii satului. Dăr astă-ți am ajuns de tot rău, căci tot ce se mai mișcă prin curtea noastră abia mai sunt două vacuțe și și a cesteia slabe ca vai de ele; apoi nici acestea nu sunt ale noastre, căci cămărnicii stau cu gurile căscate, care de care să pună mai întâiu mâna pe ele.

Ștefan: — Rēu destul, decă stă treba așa:

Ion: — Dăr mai așteptă, frate Ștefane, să ți spun și mai departe! Eu pe lângă toate suferințele părinților, mă silesc în tot chipul să învăț bine la școlă, căci învățatorul nostru ne spune în fiă-care ți, că *numai școlă ne pōte scōte din suferințe și necasuri*; ea e o mână tare, care ne conduce la lumină și ne arată calea.

ce trebuie s'o urmăm în toate întreprinderile noastre.

Ștefan: (Să întinde și cască una mare).

Ion: Precum te ved eu, prietene, vorbele mele în loc să te atragă, îți aduc somn!

Ștefan: Apoi de; tu pare că te-ai născut de-odată cu taica, căci și pe dēnsul nu l mai auđi altel vorbind, făr' tot de școlă și de învățatură, și apoi ce o să ve fac, decă mie nu-mi place nici să aud de ea.

Ion: — Mēi, frate Ștefane, nu fi nebuu, căci în școlă așa ți trece timpul de iute și atât e de plăcut, încăt ai tot sta și ai asculta.

Ștefan: — Șei, că-mi place de tine, mēi Iōne, căci te ved un copil atât de înțelept: dăr sci tu ce? mai slăbesc-mē cu școlă, și mai bine vino cu mine la noi, că am o traistă plină cu mere, să le mănecăm amēndoi. De școlă te rog nu-mi mai vorbi, că de dragă, ce-mi e, imi vine somnul.

Ion: — Da ce Han-tătar vorbesci tu, mēi hăbăucule? Nu-ți e rușine, când veđi pe lângă tine atata lume și te aud atăția omenii? Eu îți vorbesc de școlă și tu cu gândul la mere. Eu stăi puțin să-l chiem și pe fratele Nicolaie de colea, ca să ne mai spună și el câte ceva, da de ți-o trece somnul și fōmea. Vino și tu frate Nicolaie, să vedem n'om putē face noi amēndoi din hăbăucul ăsta un școlar bun.

Nicolaie: — Dăr bine fraților, cam despre ce e vorba între voi?

Ion: — Da de fratele Ștefan, care urăse școlă din suflet și vrēu să-l luminăm, de vom putē,

Nicolaie: — Așa vorbesce el, căci nu scie bunătatea școlii. Ce să-l lumineđi, căci el și așa scie foarte multe bazaconii. Nu e așa, frate Ștefane? Eu mai bine spunene una din cele multe câte le-ai auđit și pătīt tu în viața ta!

Ștefan: — (căpētând voie) Apoi de; eu v'ăși spune una, de care nu știu dēu, decă v'au spus dascălii voștri.

Ion și Nicolaie: — Să te auđim! să te auđim!

Ștefan: — Să vedeți voi, ce ni s'o întâmplat, să veđ mai în sērile trecute. Eu veneam cam pe înserate dela boltă și când sosesc la pōrtă ved în curtea vecinului, că intrase o *strigōie*, nu știu bărbat ori femeie, care s'a dus cu un ciutăr la Joiana și a început a o mulge de credeai, c'o dērimă la pāmēt. Eu când am vedut'o am alergat de frică tot într'un suflet până în casă, de i-am

spus taichi, ce am vedut; și taica în adevăr a și eșit îndată afară cu un furcoiu de fier în mână, dar' de unde să mai vadă vr'o strigōie, căci cum l'o simțit, îndată s'a făcut nevedută. Par'că și acum imi tremură inima de frică, când mă gândesc la ea.

Nicolaie: — Veđi, frate Ștefane, asta-i o *credința deșertă*. Eu am auđit flēcurile acestea și de airea, și ceretând mai de-aprope am aflat, că atunci în curtea vecin-tēu n'a fost nici o strigōie, ci a fost chiar vecin-ta, lelea Maria, carea eșise cu ciubērul să-i de-a Joani apă să bea. Și etă ce ai cređut tu! — Veđi dēră, cât de ușurel de minte e omul fără de școlă? Acum de erai și tu școlar, ai fi ris de astfel de prostii, pentru-că în școlă ai fi învățat să nu cređi în strigoi și alte superstiții de felul acesta.

Ștefan: — Eu lasă-mē cu totă învățatura voastră, căci eu chiar si pe vodēsa noastră am auđit'o vorbind, că i-ar fi luat strigoi laptele dela vaci. Și apoi tu doră nu vei fi sciind mai multe decăt vodēsa, căci ea e îmbrăcată în haine domnesci.

Nicolaie: — Eu nu-ți spun nu-mai ție, dăr și vodesei voștre și ori și cui mi-ar dice, că vacile și-au perdut laptele. Aceia să cerce să le dea vacilor mai bine de mănecare și să nu le prea chinuescă nici cu jugul, și vor vedē, că vacile lor vor da lapte bun și destul de mult. Strigoi nu sunt, frate Ștefane; noi îi socotim de strigoi pe acei omenii, căroră nu le place munca și cară umblă nōptea prin curțile omenilor cinstiți de fură tot pe ce pot pune mână, căci altcum ar peri de fōme.

Ion: — Ai auđit acum, frate Ștefane, cât de bună e școlă, căci ea te învață să nu cređi în toate prostiile! Dumnezeu a făcut numai un fel de omenii, ăr nici decăt strigoi și alte bazaconii, câte le vorbesc unii omenii de prin sate, ba chiar și de prin orașe.

(Va urma.)

Glume.

Sinceritate. Bărbatul: „Vrēu să-ți spun drept nevastă dragă, că eu numai pentru avere te-am luat.

Nevasta:

„Și eu îți spun drept, că numai pentru-că ești așa de prost te-am luat.“

*

Bună economie. Mama (cătră fiica sa): Ar fi timpul să porți și tu

nōptea, și era și mai neastempērat fiind-că nu scia al cui chip să fiă acesta.

Tot umblând el și tot cercetând, dăr în sfârșit de o babă nēsdravană, care când vedu chipul, îi dice feciorului de împērat: Decă mă plătesci bine, eu îți aduc pe femeia acesta d'adrepul în casa voastră.

— Te fac fericită, babo, de fericită ca tine n'are să fiă o ființă omenescă, numai să mi-o aduc.

— Eu ți-o aduc, dăr trebuie să știi, că încercarea mea e împreunată cu mōrtea.

— N'ai nici o grije, babo, du-te numai de mi-o adă și munca ta va fi răsplătită.

Tocmēla fiind făcută, baba și-a inhămat la o trāsura doi cotoi (mătoi) și cotoii s'au dus cu ea ca vântul și ca gândul mai mult pe sus prin aer, decăt pe pāmēt și în câte-va ceasuri a și ajuns în munții Siniei aproape de casele Dianei. Aci baba, lângă tulpina unui copaciu gros, a făcut o grōpă, unde a îngropat și cotoii și trāsura, apoi s'a dus pe lângă casele Dianei, prefăcēndu-se într'o cerșitoare.

Bărbatul Dianei, îndată ce a vedut pe baba, a dis cătră Diana așa: Ascultă-mē, draga mea, opresce pe această babă

la noi, căci și așa suntem numai singuri, ca doi cucii, și baba ne va mai ține de urit. Căci cum e vorba: decă ai un bētrân, să-l vinđi; și decă nu-l'ai, să-l cumpēri.

— „Pentru-că tu stăruesci așa mult, eu îți fac voia, dăr mă tem, nu cumva baba să fi venit cu gânduri violene la noi.“

Destul, că baba a petrecut mai multe zile la casa Dianei și se scia purta ast-fel, încăt nimenea nu putea găci gândurile ei. Într'una din zile dice baba cătră Diana și cătră bărbatul ei: Tōte mi-ar plăcē de voi, căci aveți de tōte ce ve trebuiesc, numai un lucru totuși am vedut, că ve lipsesc.

— Și ce fel de lucru să fiă acela, babo?

— Putină (cadă) pentru scăldat am vedut, că n'aveți, ori cât ve țineți de avuți.

— E adevērat, dăr pe mână dimi-nēță o să avem și acēsta.

A doua zi se duce Diana și aduce o putină mare, pe care o așēdă într'o odăiță, apoi îi dice babei să facă foc și să încaldēscă apă pentru baie. Când baia a fost gata, s'a scăldat mai întâi Diana și după ce a trecut ea într'altă odăiă să se ștergă și să se îmbrace, a intrat în baie bărbatul ei. Baba atunci a adus iute o lespede mare

dintr'o stāncă și a aruncat'o peste putină, prinđēnd ast-fel pe bărbat în putină, apoi a trecut iute în odaia unde era Diana și făcēndu-se, că o șterge, o legă bine c'o sfōră de mână și de picior, încăt nu mai era în stare să se misce. Pe urmă se duse de-și desgropă cotoii și trāsura și așēdēnd pe Diana lângă ea în trāsura, o duce ca vântul și ca gândul drept la curtea împēratului, de unde fusese trimisă.

Bărbatul Dianei destul se svērcolia să ēsă de sub lespede, dăr nu putea, asemenea nu putea nici să spargă cōstele putinei. Dela un timp a început a striga. Într'acest timp sosesc acasă și cei trei „cāni”: o vulpe, un lup și un urs. Vulpea, fiind mai bună de urechi, dice cătră urs: Mēi, ursule, mie mi-se pare, că aud un glas înăbușit strigând. — Ce vorbesci tu, violēno? și-i arde una cu brāncă.

— Ba și mie mi s'a părut c'am auđit, adause lupul. — Atunci lip! și lui una peste cap.

Mai într'un târziu dice ursul: Acum imi pare, c'am auđit și eu glasul domnului nostru; haideți să-l căutăm...

— „Cāni s'au dus să-l caute și în sfērșit vulpea cu mirosul ei cel ager dă de

urma domnului lor și duce apoi și pe urs și pe lup până la ușa odăii unde era baia. Aci neputēnd străbate, au rupt ușa și au aflat pe sirmanul lor domn abia mai rēsulfând sub lespede în putina de baie.

Domnul cu ajutorul ursului a eșit din putină și căutând pe Diana lui, n'a mai aflat'o nicăire. Calul din grajd însă vedēndu-l căutând și pe acolo, i-a dis: Te gată iute, domnul meu, să mergem după dōmna. Să ne gătim numai iute, căci cotoii babii, cu cară a dus'o, fiind mai iuți ca mine au ajuns până acuma cu ea la casele împēratului, ce a arvnit'o, și să fim acolo înainte de a-o duce împēratul la cunnia cu feciorul lui. Ia cu tine și biciul din cui, căci vrēu să luăm cu noi și casele acestea, să nu le lāsăm până ne vom întōrce cine scie cui de pradă.

Domnul s'a dus iute de s'a îmbrăcat și a venit cu biciul în mână, a încălecat calul, apoi a voit să plece. Atunci calul îi dice: Înainte de a pleca de aci, plesnesc odată din bici!

El a plesnit din bici și casele cu tot ce era în ele s'au prefăcut în două mere de aur, pe cară le a luat în buzunar, apoi au plecat.

Am haină lungă, ca să poți ambula cu ciorapii cei răi.

Un sfat. Femeia (cătră cismar): Veți, cismelor ce le-am cumpărat la d-ta, li-s'a și rupe turcul.

Cismarul: „Dér d-ta nu trene se le prindî de turéc, ci de călăi, când dai cu ele în bărbat.”

„Ai după ce s'o beai”. Un țigan, potcovar într'un sat, mergea rău de st. Ajunsesse omul de nu mai avea apă ce bea apă.

Ca să scape de sêrăcie, bietul se mutase într'alt sat.

Un țeran din satul pe care-l rărise potcovarul, întâlnește pe țigan într'o ți și-l întrăbă:

— Dér, bine mă, de ce plecași de la noi?

— Iaca, pentru-că nu-mi plăcea apa.

— Ei, asta e! Dér miă cum'mi face?

— Apoi, tu, pôte ai după ce o beai...

MULTE ȘI DE TOATE.

Sborul porumbilor.

Foia francesă „Zoologist” publică unele date interesante cu privire la iuțela sborului porumbilor. După calculul lui Georg Dayley, un porumb de postă percurge în 160 ore 160 kilometri; s'ar părea, că acesta de tot prea mult, dér s'nu se mire nimic, căci s'a adevărit pe deplin, că de obicei porumbul face o cale de 115-120 kilometri pe oră, așa că întrece trenul cel mai repede.

La acesta mai adaugem, că porumbul în sborul său nu percurge o cale dréptă, ci se abate din cale într'o parte și în alta, prin ceea ce pierde mult din drumul percurș.

Cei mai bătrâni omeni în lume.

Cu privilegiul celei mai nouă numărări populațiunei s'au găsit în Islanda 578 omeni mai bătrâni de 100 ani, în Serbia 75, în Anglia 146, în Franca 142, în Germania 78, în Norvegia 75, în Elveția 32, în Belgia 5.

Cel mai bătrân om în lume se dice, este în Rusia. El e de 160 ani. După urmăză un Negru din America, care e de 152 ani.

Lupta cu taurii în anul 1895.

În anul trecut s'a întâmplat în Spania, Portugalia și Franca 731 lupte cu tauri.

În Corida au fost omorîți 3657 tauri; numărul cailor, cari au perit în acele lupte a fost de 8500.

— Ține-te numai bine, domnul meu, nu cați, căci acum eu te duc ca vântul ca gândul, căci feciorul împăratului a început a se găta de cunună și se nu ajunge prea târziu!

După un timp ore-care sosesc și ei curțile împărețesci. Aici se aușia mult pomot, soii — ca la o nuntă împărețescă unde se adunase multă lume din tôte părțile. Domnul nostru sta mai cât colea la o parte și se uita nu care cum-va va vedea Diana eșind din casă, ca s'o răpescă. Întrăceste vede o babă, ce se silea să răbată prin mulțime. El o opresce și o întrăbă, că unde se grăbesce. Baba îi răspunde:

— Mă grăbesc să intru și eu în casă, să văd mirésă.

— Dăcă te duci la mirésă, ia această batistă cu două mere de aur și i le dă miresei, spunându-i, că i le-a trimis de lococun un domn. După ce i le vei da, vino iute îndărăpt, ca să-ți plătesc osănă!

Baba a luat ploconul și a isbutit să răbetă până în casă, unde i-a dat în mâna miresei ploconul trimis. Mirésă Diana a văd batista a cunoscut'o îndată

Sfârșitul unei femei bețive.

În Londra toți băeții cunosc pe Ioana Cakebread, care a fost pedepsită cel puțin de 300 de ori de poliția din cauza beției. Reuniunea de binefacere din Londra a voit cu ori-ce preț să scape pe nenorocita femeia de patima beției, dér tôte ostenelele au rămas zadarnice, pentru-că deși pe un timp ore-care se contenia, mai târziu însă Ioana din nou se da la viața bețivă de mai înainte. În urmă o dómna, cu numele Sommerset, din milă a luat'o sub îngrijirea sa. Când Ioana și-a implinit cea din urmă pedepsă în arest, d-na Sommerset merse însa-și după ea și o duse într'un sat, unde se află un spital anume pentru bețivi. Aședată aci, îndată după cele dintâi zile Ioana se făcu foarte tristă, după două luni însă a nebunit cu totul și numai atunci își mai venea în fire pe câte-un moment, când i-se dădea bere, ori rachiu. Medicii au fost siliți s'o trimită în casa nebunilor, unde însă după două luni se prăpădi. Medicii de-almintrelea îi profetiră încă dinainte, că în scurtă vreme se va prăpădi din cauza beției.

Răspuns potrivit.

Frideric cel mare, plimbându-se odată cu calésca, din întâmplare s'a răsturnat. Regele atunci a dojenit pe vizitiu pentru-că n'a fost destul de băgător de seamă.

— E rău, Maiestate, că te superi așa tare, răspune vizitiul. Trageți bine pe sémă: Majestatea Vóstra ore n'ați perdit lupta nici-odată?

O paradă militară curiosă.

În anul 1833 regele Franca Ludovic Filip făcu o călătorie în provincia Normandia, pentru de-a inspecționa corabiile ce se întorsese din marea de Nord.

Pe drum regele poposi în localitatea Falaise, unde garda națională îl întâmpină și îl primii în paradă. De-orece însă regele și suita sa călătoreau foarte simplu și fără mare alai, caii de lipsă pentru astfel de părădi trebuia să-i câștige intendantul curții.

În apropiere de Falaise chiar atunci se ținuse hramul dela Guibray, și în sat mai rămăsese un circ, care a fost dat reprezentațiunii în timpul hramului. Intendantul curții puse sequestru pe caii circului, pentru rege și suita lui, în care se aflau și mareșalii Soult și Gerard.

A doua zi dimineața curtenii rămaseră surprinși, când în loc de obicnutele glóbe de rechisiți, găsiră la paradă un șir întreg de cai frumoși albi. Încălecară, și revista începă. Când Regele se duse la aripa dréptă musica începă să cânte și atunci se petrecu la ceea ce nu se așteptase nimic. Căi cei mândri erau fără îndoială de părere, că se aflau în circ la maneș și fiecare începă să-și execute producțiunile obicnute. Regele, Soult și alți doi căl-

și s'a bucurat foarte mult, sciind, c'a sosit și soțul ei. Ea așteptă acum numai momentul când să pornescă spre cunună. Și când s'a vădută afară în curte a scos merele din batistă și aruncându-le în sus duse: — Acela mă va avé pe mine, care va fi în stare să prindă aceste două mere! Lumea dimprejur cu mire cu tot sta cu mâinile întinse să prindă merele cele de aur, dér de unde să le potă prinde, căci merele se prefăcură în doi porumbei, cari se înălțau tot mai sus.

Domnul Dianei atunci se repeđi cu calul său în înălțime și prinde amândoi porumbeii, apoi scoborându-se o prinde pe Diana de braț și ridicându-se cu ea în sus s'au făcut nevăduți în înălțime, aușindu-se o pocnitură în mulțimea de jos. Această pocnitură a eșit din corpul babei, ce o furase pe Diana, care de mânie când o vădută pe Diana scăpată a și plesnit.

Ginerele și nuntașii au rămas cu gurile căscate la această vedenie, ér Diana cu domnul ei se duc éráși la locul lor, unde vor fi stând și astăzi de vor fi mai trăind.

Satulung, 1896.

Domețiu Dogar.

riau pe nisee cai din școlă, cari se intruniră îndată la un cadrul. Călăreții strinseră din frâu și atunci executară diferiți pași ai școlii înalte. Un alt cal făcea sărituri peste sărituri, c'un cuvânt era o încurcătură generală, spre marea haz al unora și spre mirarea altora, cari nu-și puteau explica aceste jocuri. În fine intendantul curții, înțelegend că o făcuse bécănă, oprimusea și atunci se liniștiră și caii. Credem, că pentru prima óră, un Rege cu suita-i strălucită a dat în public o reprezentațiă în arta de înaltă călărie. Fiul Regelui, prințul Joinville, care a asistat și el la paradă, povesteste însuși această întâmplare în memoriile sale.

Călenđarul săptămănei.

Table with columns: Zilele, Călenđ. Iul. v., Călenđ. Gregor. and rows for IANUAR are 31 zile. GERAR. including dates for Dom., Lună, Marți, Mer., Joi, Vin., Săm.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 5 Februarie n. 1896.

Table with columns: Séminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 ohilgr. and rows for Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-regala, Grâu de Bácska, Grâu ung. de nord.

Table with columns: Séminte veah, soiul, Calitatea per Hect., Prețul per 100 ohilgr. and rows for Sécără, Orz, Ovés, Cucuruz, Cucuruz, Hirică.

Table with columns: Producediv., Soiul, Cursul and rows for Sem. de trif., Oleu de rap., Oleu de in, Uns. de poro, Slănină, Său, Prune, Liotar, Nuc, Gogoși, Miere, Ceară, Spirt.

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 7 Februarie st. n. 1896

Table with columns: Măsura seu greut tea, Calitatea, Valuta austr. and rows for 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Térgul de rimători cin Steinbruch. Starea rimătorilor a fost la

4 Febr. de 32888 oapete, la 3 Febr. au intrat 32385 oapete și au eșit 503, rămânend la 6 Febr. un număr de 35,803 oapete.

Se noteză marfa: unгурescă veché, grea dela — cr. până la — cr. marfa unгурescă tineră grea dela — cr. până la — cr., demijloc dela 47.— cr. până la 48.— cr. ușóra dela 44.— cr. până la 46 — cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Februarie 1896.

Table with columns: Renta ung. de aur, Renta de coróne ung., Impr. cáil. fer. ung. în aur, Impr. cáil. fer. ung. în argint, Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis., Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Napoleondori, Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de coróne austr., Note italiene.

Cursul pietei Brașov.

Din 8 Februarie 1896.

Table with columns: Banonote rom., Argint român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesci, Mărci germane, Lire turcesci, Scris. fonc. Albina.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nrul 1422 - 1896.

Publicațiune!

Lună în 2 Martie a. c. la 10 óre înainte de prânz va avea loc la oficiul de dare orășenesc economic arendarea pe cale de oferte a școlii orășenesci pentru inotat pentru perioada din 1 Iunie a. c. până în 31 Mai 1899.

Ofertele scripturistice, sigilate, provédute cu timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 10% din suma anuală de arendă, carea este de a-se aminti în ofert în cifre și litere, au de a-se ascerne până la amintita óră la oficiul orășenesc economic.

Tot-deodată are să contină ofertul dechierațiunea oferentului, cumcă i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor.

Aceste condițiuni se pot examina la amintitul oficiu în decursul órelor oficióse.

Brașov, 30 Ianuarie 1896. 1-2 Magistratul orășenesc.

Nr. 868 - 1896.

PUBLICAȚIUNE.

În 18 Februarie a. c. înainte da prânz la 11 óre va avea loc la oficiul orășenesc economic o pertractare scripturistică de oferte asupra vânderei magazinului orășenesc pentru fântăni, situat în térgul cailor.

Ofertele scripturistice, sigilate, provédute cu timbrul de 50 cr. și cu un vadiu de 10% din suma oferată au de a-se ascerne până la amintita ți 10 óre înainte de prânz la oficiul orășenesc economic.

Ofertul are să contină în cifre și litere suma oferată, precum și dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor. Condițiunile aceste se află la amintitul oficiu spre examinare din partea fiă-cărui.

Brașov, 30 Ianuarie 1896. 890,2-3 Magistratul orășenesc.

Nr. 1363/1896

Publicațiune.

Valabilitatea mărcilor pentru cană, provădute cu anul 1895, expira cu 15 Februarie a. c. prin urmare, cană, cari cu 16 Februarie a. c. nu vor fi provăduți cu mărci pentru acest an valabile, se vor prinde de cătră călăul orășenesc.

Nouăle mărci pro 1896 se pot lua în primire dela cassa de dare orășenescă, începând cu 31 Ianuarie 1896.

Darea de cană, care cu ocașiunea luării în primire a mărcilor de cană este de a-se plăti pentru întregul an pentru fiă-care căne peste 3 luni, este pe an.

- a) pentru căne de lux: 8 fl.
- b) pentru căne de vênat, decă posesorul are carte de vênat, 1 fl.
- c) pentru fiă-care căne, menit pentru paza căsei și ținut în un spațiu închis: 1 fl.

Se observă, cum-că în intravilan pentru fiă-care căne de curte, în extravilan tot pentru 2 cană de curte séu pentru 2 cană dela turme, în fine pentru 3 cană dela turme de munte, este de a se plăti dare de căte 1 fl.

Călătorii, cari cercetéză Brașovul și a căror domiciliare în acest oraș duréză mai mult de 8 zile, au de-a plăti pentru fiă-care căne anticipative 1 fl. lunariter. Până la solvirea acestei sume cănele este de a se provedea cu botniță și de a se conduce de trângie.

Brașov, 29 Ianuarie 1896.

888,1-2

Magistratul orășenesc.

Locuri de pășune pentru vite,

în ținutul hotarului Rotbav, și anume:

1) Locul de pășune din pădurea bisericeii evang. 218 holde catastrale 1400 □° de mare.

2) Câmpul ce se va comasa la acest loc, bun pentru pășunit oile, cir ca 300 holde catast. de mare

se vor da în arêndă pe 3 ani prin licitațiune orală, séu pe cale de oferte în ziua de 16 Febr. st. n. 1896 dela ôrele 11 a. m. până la 2 ôre p. m. în localul școlei din Rotbav.

Amatorii de a arênda aceste locuri au de-a depune vadiu înainte de începerea licitației:

- 1) Pentru pășunea din pădurea

bisericeii după suma licitației de fl. 700 = fl. 70.

2. După Câmpul ce se va comasa (3 fl. de holdă) după suma anuală de fl. 900 = fl. 90, adecă un vadiu de 10%.

Ofertele au să fiă însoțite cu vadiu de 10% după sumele de sus, și cu declarația, că oferentului i sunt cunoscute condițiile și le acceptéză necondiționat.

Informații mai de aprôpe se pot lua la

Fresbiteriu Evang. AB.
in Rotbav.

893,2-3

Condiție.

Un tiner cu moralitate bună, care cunôsce în vorbit și în scris limba română, maghiară și germană, cu cunoscințe de Librărie, se primesce ca ajutor de Librărie.

Reflectanții să binevoescă a-și înainta ofertele scrise în limba română la subsemnatul

Nicolae I. Ciurcu,
Librar în Brașov.

884,4-6.

Se caută

o femeie din familiă bună, română, mai cu sêmă în etate de 40-45 de ani, se fiă **menageră și îngrijitoare** la 4 copii în casă, cu un salariu séu remunerație favorabilă.

A se adresa până la 25 lunei curente la redacțiunea „Gaz. Trans.”

2-3

Veritabil
ușor disolubila
Cacao Holandesă
din renunmita fabrică a lui
BENSDORF în Amsterdam
neintrecută în calitate și aromă.
Deposit în magasiă de Droguerie
Teutsch & Tartler,
Brașov,
Strada Vămei
Nr. 9.

Anunțiu.

Subscrisul am onôrea a aduce la cunoscința P. T. public din Brașov și jur, că **posed în magaziiile mele, ce le am de un timp de 21 ani,**

tot felul de pescărie

sărată, precum și prospêtă, asigurând On. Public, că pot concura cu oricare comersant de acéstă branșă, atât ce privesce calitatea mărfurilor, cât și diferența prețurilor; precum: **Crap** mare și mic, **Somn, Morên, Plătică, Clortan, Tarasea (Veveriză), Scrumblu (Heringi),** de mai multe feluri, **Ruși (Muscali)** cu butôiele, **Lacherdă (Lapardon);** diferite **Marinate** de pescărie; **ICRE negre** de România moi și tescuite, **Icre roșii** moi și tescuite.

Trimet en gros, asemenea și pachete cu posta ori și unde.

Pentru vëndare în detail am deschis o prăvălie (boltă) în Brașov, Strada Hirscher, vis-a-vis de teatru. Asemenea am în **Orăștie (Szászváros)** și în **Hățeg** câte-un deposit de aceste mărfuri.

Rog dar pe On. public atât de aicea, cât și din orașele mai sus numite a mă onora cu comande și a mă cerceta, promițând că mi voi da siliuța a satisface tuturor cerințelor On. public întru cât în-î va sta în putință.

Cu deosebită stimă:

Vasilie N. Bidu,
pescariu în Brașov.

De închiriat.

Subscrisul are onôre a aduce la cunoscința P. T. public, că **nouă mea casă din Vlădeni sub Nr. 138** cu neguțetorie cu tot, de care se ține vëndarea tutunului și a ștempelelor **să închiriađă pe mai mulți ani,** séu **se vinde** pe lângă condiții foarte favorabile.

Reflectanții, pentru informații mai de aprôpe au a se adresa la proprietarul

NICOLAE LUPU,
in Zărnoști.

832,2-3

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

Adevăr!

Neintrecută și în lumea întréga mare senzație au făcut **Colectia-Austria,** care constă din 15 bucăți bijuterii (argintării) splendide,

numai pentru **5 fl. 75 cr.** un **ciasornic Remontoir de aur fason,** pentru busunar.

Regulat punctual (pe 36 ôre), mechanism de precisiune și placă emailată. Capacurile eiselate frumos, sunt

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

15 bucăți 5 fl. 75 cr.

Incrate din aur numit fason, care nu se distinge de aur curat și nu-și perde lustrul. — Pentru mersul regulat al sus numitelor ciasornice, dau în scris o garanție de 3 ani.

- 1 lanț fin de aur imitat,
- 2 nasturi de mangete imitat de aur,
- 1 broșe frumoșe pentru dame,
- 3 nasturi de camașe imitație de aur,
- 1 nastur patent pentru guler,

- 1 ac fin pentru cravate,
- 1 etui pentru ciasornicului de aur fason.
- 1 oglindă de busunar, în ramă,
- 1 ac de bluse aur fason
- 2 Inele imitat de aur cu brillante simile și rubine.

Tôte aceste 15 obiecte splendide de bijuterie împreună cu ciasornicul de aur fason costă numai **5 fl. 75 cr.**

Trimitere cu rambursă. La cas de neconveniență se restituie banii.

Firma de ciasornice:

ALFRED FISCHER,
Viena I. Adlergasse Nr. 12.

866,1-6

Kathreiner
CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretutinden. - 1/2 Chilo 25 cr.

Ce e
a lui **Kathreiner**
cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin acêsta, fără de celelalte avantagii, se deosebește acéstă cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai gustos, sănêtos și ieftin surogat la cafeaua de boane. E un product curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantajiu în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, si astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești si un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mil de familii. Și »pură« adecă fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură gustosă.

Nici o gospodină consciențioasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, se nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunei și să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner” nu poate și nu-i permis să se vëndă cumpenit, sau în altfel de pachetagi.

